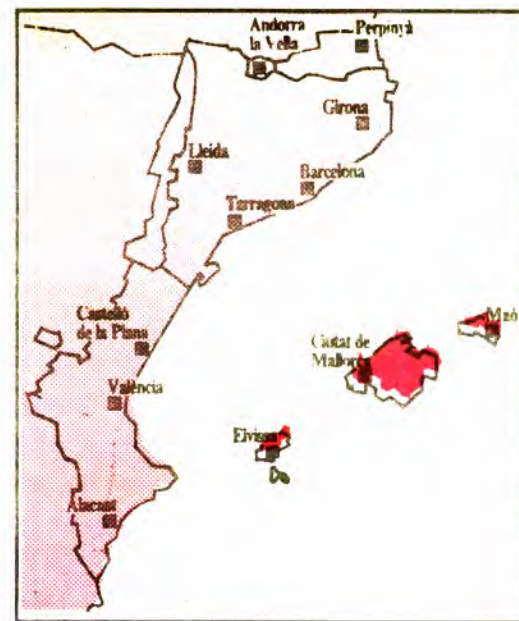

S'Arenai

de Mallorca

PUBLICACIO INDEPENDENT DE LES ILLES BALEARS

ANY XI. NÚMERO 251

15 DE SETEMBRE DE 1992

PREU: 150 PTS

Nins i nines de la guarderia TOPOLINO, de la Soledat. Són una trentena i na Lúdia Gaià n'és la directora. Aquests jovencells mallorquins han tingut sort, quan comenci l'escola primària seran ensenyats en mallorquí i per mestres que coneixeran la llengua de Mallorca, si ens hem de refiar de les paraules del director provincial del MEC.

Alumnes i professors de la guarderia Rossinyol, de la barriada de Pere Garau de Ciutat. Aquests nins tindran sort, ja que quan hagin d'anar a l'escola pública no tindran cap mestre que els parli en foraster.

Els mestres que no sàpiguen català es quedaran sense feina

El director provincial del ministeri d'Educació i Ciència (del qual depenen les competències en Educació a les Balears) ha anunciat que en un termini de dos anys totes les places de professors, incloses les interinitats, tindran com a requisit el coneixement del català, idioma propi de les illes Balears.

En paraules del mateix Crespi "per ser professor en aquesta comunitat, cal tenir superada la prova de català a les oposicions. Aquells professors que, en un termini de dos anys, no obtinguin aquesta titulació hauran de concursar i anar-se'n a una altra província on no se'ls exigeixi aquest requisit". D'altra banda, el delegat del ministeri a les Balears també ha manifestat que els professors més antics "que no acreditin els seus coneixements de català, no podran

canviar de plaça".

Segons les dades del MEC, un 78 % de les places als col·legis públics de les illes estan tipificades com a places bilingües (castellà-català) al començament de l'actual curs.

Així mateix, el nombre total de nins i nines que enguany seran escolaritzats és de més de noranta mil alumnes a l'EGB, uns desset mil a preescolar i uns dos mil cinc-cents als jardins d'infància.

Sa Revetla de Sant Antoni de Son Ferriol va dur a terme l'onzena Festa Folclòrica Cultural Mallorquina el passat dia 5 de setembre, amb el patrocini de Govern balear, l'Ajuntament de Palma, el Consell de Mallorca i la Caixa d'Estalvis «Sa Nostra». Enguany hi ballaren els Balladors de Lluc, Sarau Alcudienc, Aires de Montision, Grup Voramar i Escola de ball de bot de Campanet. De Menorca hi va venir a ballar el grup Aires des Barranc d'Algendar i, d'Escòcia, el grup Rinnceroil-Corcal. A la fotografia, uns dies abans de la festa, els organitzadors presenten l'acte dins els locals de «Sa Nostra» de Son Ferriol.

**PERRUQUERIA
DE SENYORS**

CA'N PACO
Carrer Virgili, 1
Ca'n Pastilla

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a cadascuna de les famílies de les barriades pròximes a la carretera de Manacor de Ciutat. Si us ha agradat, trobareu una butlleta de subscripció a la segona plana. Enviau-nos-la.

Xafarderies

El poble d'Alaró ha recuperat, després de 53 anys d'absència, els Cossiers, els quals es re-estrenaren el dia del patró del poble, Sant Roc. Ens alegrem de fets com aquests que suposen la recuperació de la nostra cultura i de la nostra identitat.

*****

El periodista Raphel Pherrer, dins de la sèrie d'entrevistes que publica cada diumenge a les planes del diari "Balears", entrevistà ara fa més de cinc mesos el director d'aquest periòdic, Mateu Joan i Florit, fent-lo córrer durant un parell de dies per aquest motiu i vestint-lo de Rei En Jaume. Han passat molts de mesos, i han sortit moltes entrevistes, fins i tot altres persones interpretant el mateix personatge, però la de l'amo d'aquest periòdic encara no ha sortit; és què, per ventura, l'han censurada?

*****

Aquests dies passats ha sortit a la premsa el cas dels dos capitans de la Guardia Civil, José Antonio Hernández del Barco i José Pérez Navarrete, que foren inhabilitats per la Justícia en base a delictes provats de tortures: ara, aquests dos personatges han estat nomenats per ocupar alts càrrecs dins el ministeri espanyol d'Interior, un als Serveis d'Informació de la Guardia Civil, coneguts popularment com a serveis secrets, i l'altre al ministeri de l'Interior com a assessor per a qüestions de lluita antiterrorista.

*****

El príncep Felip de Borbó fou qui encapçalà la representació espanyola als joc olímpics de Barcelona '92, fent d'abanderat. Els rumors que corrien era que la seva germana, Helena de Borbó, seria l'abanderada als jocs paralímpics; finalment no fou així.

*****

Ja que parlem de famílies reials, direm que aquest estiu han sortit a la llum nombrosos casos de banyes en les famílies reials europees: fotos escandaloses de la princesa britànica Fergie amb un amic seu nord-americà, converses de la princesa Diana d'Anglaterra amb un admirador secret, relacions del rei d'Espanya amb na Marta Gaià..., qui s'ho hauria pensat mai! Tot això de reis i prínceps semblava un "mirem i no em toquis", i pel que es veu els agrada molt espigolar als altres sementers.

*****

Els membres del Consell Insular de Menorca anaren a retre pleitesia al monarca espanyol a Marivent; a aquest acte, no hi anaren els membres de l'Entesa de Menorca i els felicitem per aquesta decisió que hauria de prendre tot aquell que es vol dir nacionalista. La premsa forastera de Ciutat criticà aquesta decisió dels membres de l'Entesa i se'n referia així: "No se tiene constancia de que el Rey haya sufrido un profundo disgusto por la ausencia de la pareja, aunque se supone que no ha sido así". Oh, pobret!, faltaria més que això li hagués creat un trauma!

El silenci dels ocupants

De vegades, l'enginy que els guionistes de cinema a l'hora de cercar elements que donin força a les seves pel·lícules ens forneix d'imatges que podem traslladar metafòricament al terreny de l'anàlisi sociopolítica. La pel·lícula que enguany s'ha endut els òscars més importants, *El silenci dels anyells*, que per cert ham hagut de veure doblada a l'espanyol, -en una nova prova que la intervenció de la Direcció general de política lingüística de la Generalitat en el camp del cinema continua essent terriblement minsa i frustrant- aquella pel·lícula, deia, ens ofereix una de les espectaculars fugides d'un criminal de la persecució policíaca.

Per qui no hagi vist la pel·lícula els resumiré l'escena: un psiquiatra boig però molt intel·ligent i amb tendències criminals aconsegueix fugir d'una gàbia custodiada per una colla de policies després de matar els seus dos guardians més immediats. La resta de policies no

s'adonen que en realitat el psiquiatra criminal en el moment que descobreixen la "fugida" encara no s'havia escapat perquè aquest va tenir la brillant i macabra idea d'arrancar tota la pell de la cara d'un dels guardians que havia mort i posar-se-la damunt la seva pròpia cara fingint així que era un dels guardians ferits. Quan se l'emporten en l'ambulància, pensant-se que es tractava d'un company seu, l'assassí aprofita per fugir definitivament.

L'escena podria constituir una metàfora de les situacions que es poden arribar a donar en societats com la catalana assetjades per períodes seculars d'opressió i impotència nacional: quan el botxi genocida decideix que per fugir d'una situació que comença a esdevenir difícil per als seus interessos li cal posar-se la màscara -o la pell, com en la pel·lícula- de la víctima. Aquesta és la tàctica que han seguit, per exemple, els representants dels poders colonials quan han començat a veure que el país colonitzat se'ls començava a escapar del seu control.

Aquest cop d'efecte teatral és allò que es proposen els que argumenten contra la sobirania sociolingüística catalana o contra la independència de Catalunya tot afirmant que això representaria actuar contra la "comunitat no catalana" que viu al nostre país amb les mateixes armes que ens han sotmès als catalans. El botxi esdevindria la "víctima". L'espanyol, diuen, gent com Tomás y Valiente, perilla o "és oprimat" a Catalunya.

Es "lògic" que quan algú es veu acorralat, com l'assassí de la pel·lícula, recorri a tots els recursos possibles per sortir-se'n. Però deixant de banda la immoralitat que representa defensar que un assassí pot continuar matant per fugir dels seus carcellers, el pitjor del cas és l'efecte que pot produir la mascarada en els companys de la víctima: així com els companys dels agents assassinats no s'adonen que aquell a qui volen salvar la vida no és el seu company sinó que només en porta la màscara mitjançant la pell brutalment arrancada de la víctima; de la mateixa manera alguns sectors de catalans pot ben bé ésser que caiguin en la trampa del llerrouxisme i no s'adonin que els castellanoparlants

pretesament "discriminats" en realitat únicament porten la màscara punyent de l'opressió que els catalans hem patit i que precisament per això els fa la impressió de realitat. Allò que esgarrija al policia de la pel·lícula que socorre al seu fals company no és pas l'estat real d'aquest -atès que gaudeix d'una salut perfecta, com l'espanyol dins el territori de l'estat-, sinó l'aparença de ferida que el criminal ha sabut reflectir en el seu cos aprofitant-se precisament de l'horror comès en el cos de l'altra persona.

Abans de "salvar" xotets hauríem de llevar la pell de be dels llops.

Jordi Solé i Camardons

A Maria Antònia Munar

(Glosa amb missatge)

Vos vull dar l'enhorabona,
Presidenta d'Unió,
no només per ser dona,
sinó que, quan riu sona,
potser la inundació.

Com madona de Cultura
moltes coses ja podeu.
Demostrau-ho amb vostra cura,
que està escrit amb tinta pura:
"Pels fruits els coneixereu".

Per fer país poca ajuda
pot dar un partit estatal;
no vos n'empelleu cap muda,
que és borda, que així se tuda
la bona casta pairal.

L'arbre sembrat a liorna
no estén ses branques aquí
i tothom els pans enfora
al seu forn, no al del veí.

Un partit nacionalista
(cal pensar tot el que escric)
sempre posa seny i vista
en sa nació i mai perd pista
donant vots a l'enemic.

Ja sabeu que tot s'ho menja
un partit d'altre ideal;
amb vostres vots s'endiumenja
sense construir el casal.

Volem ser qui som. Ja basta!
Consellera, pena sent
de la submissió nefasta
que als dictats del Centre gasta
quasi tot el Parlament.
Quasi tot ell, formant mota,
ens traïx i sovint vota
contra els drets de la nostra gent.

Li manca a Mallorca tota
treure's l'opi imperial,
rompre el fat d'anar a sota
de partits d'encuny central.

Cal que la gent mallorquina
surti de tan fred hivern.
Obrint els ulls traurà espina,
forçarà l'autogovern
fermentaran nostres vins
i... a Mallorca, mallorquins!

Es Gall

Administracions-lloguers-assegurances

JORDI FLOR I JULIÀ

Carrer Francesc Pi i Margall, 30 baixos
Tlf.: 41 98 31. Fax: 279831. 07007 Ciutat

S'ARENAL DE MALLORCA. Publicació independent de les Illes Balears. Edició i direcció: Mateu Joan i Florit. Redactor en cap: Gracià Sánchez i Font. Col·laboradors: Jaume Sastre, Bernat Joan i Marí, Mateu Sastre, Climent Garau i Salvà.

Depòsit legal PM 473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscipcions: camí de les Pedreres, 30. Apt. de Correus, 124. 07600 - s'Arenal. Tel. 265005. Fax: 269941.

L'esperit republicà (X)

Joan Quetgles
Professor de Filosofia d'IB

Heisenberg va establir un dels principis que defineixen la Física contemporània, el de la incertesa. La pretensió de Marx de fer una mena de ciència física dels processos socials històrics restava més forasenyada encara. Els "doctors" marxistes han hagut de patir la humiliació de veure com esdevenien, davant dels ulls del món, aprenents de bruixots, d'una bruixeria que els duia a no saber quin infern (Ei! per què no es sigui d'amatat: ja mateix, durant molts d'anys vaig ésser marxista; crític, però marxista; de cada vegada més crític, fins que només m'ha quedat, de Marx, bàsicament, la crítica social i alguns punts del materialisme històric). En un dels seus cops de geni, Hegel va assenyalar que la Filosofia era com l'òliba, que només emprenia el vol quan s'havia fet fosc, quan ja havia transcorregut tot el dia.

Aplicats els conceptes a la nostra realitat nacional, ens trobem que, per una banda, el nostre procés històric també és incert, i, per l'altra, si volem fer filosofia, el dia ja és passat. En aquest cas, el dia són aquests dos-cents darrers anys; durant aquest temps, la nació catalana ha anat desplegant les seves possibilitats en tots els ordres de la realitat social-històrica i en oposició dialèctica a la nació castellana. Seguint la idea d'Hegel: les òlibes no canvien la realitat dels processos històrics, si de cas en són un producte.

Tot aquest preàmbul és per a tractar d'alguns punts sobre l'estratègia independentista. És a dir, consideracions sobre les possibilitats d'aconseguir l'establiment d'un Estat Català a curt termini. L'esquema dialèctic essencial és la confrontació entre la nació castellana, que disposa del poder del seu Estat, i la nació catalana. La raó dialèctica és plurinacional. La nació espanyola té sotmeses Galícia, Catalunya i Euskadi. La classe dominant actual, seguint la política tradicional, no reconeix la realitat nacional de Galícia, Euskadi i Catalunya, i s'esforça per ocultar la seva identitat nacional. L'esglau final del projecte nacional espanyol és la integració de Catalunya, és a dir, la fi de la història de Catalunya, com a nació. Aquesta dialèctica no és absoluta sinó que es fa dins el context d'Europa i del món.

Com s'ha vist a l'imperi rus, tot d'una que la nació opressora perd el monopoli del poder, les nacions oprimides aprofiten per establir el seu propi Estat, si poden. Un buit de poder tan fora-mides com ha representat la dissolució del poder del PCUS ha permès la reaparició d'un munt de nacions que estaven amagades dins la presó de pobles que era l'URSS. Llavors, si prenem nota d'aquesta lliçó històrica, a nosaltres l'estratègia que ens convé és aquella que aconsegueix afeblir el poder de l'Estat espanyol, i tot allò que sigui centralisme i estatisme. Observem com, en aquest punt, els marxisme clàssic espanyol -Psoe i Pce- coincideix amb la classe dominant. La classe dominant tradicional espanyola, tot i que ha hagut de cedir parcel·les de poder, encara controla els mecanismes essencials de l'Estat. La pèrdua d'aquests mecanismes significaria un trencament -un salt dialèctic- del procés històric hispànic de conseqüències una mica semblants -esperem- a les dels països bàltics.

Es podria parlar d'estafa del Psoe perquè es diu socialista o obrer; però, de fet, va segellar un pacte de cavallers amb la classe dominant espanyola. Més encara: una part important de l'èlit del Psoe pertany socialment a aquesta classe tradicional que disposa de les terres, de

la banca, de la premsa, i, sobretot, dels càrrecs de les administracions civils i militars. El govern del Psoe representa d'amatat, els interessos de la classe dominant espanyola. Precisament, en aquesta política d'amagar la realitat a les masses espanyoles -de mantenir-les dins l'engany- rau el rar virtuosisme de la cúpula d'aquest partit.

Fins ara, la classe dominant espanyola sempre ha aconseguit el suport de les classes populars espanyoles amb la seva estratègia política imperialista, espanyolista, reaccionària i anticatalana. Recordem el suport entusiasta de les masses espanyoles a la política anticubana de finals del segle passat. Tots, com a esperitats, juraven i perjuraven, que Cuba -i sabeu que l'estimaven de molt a aquella illa!- formava part indivisible de la pàtria espanyola. Quan va esclatar la guerra amb els Estats Units, haguéssiu vist quines manifestacions d'eufòria per places i carrers de Madrid: estaven segurs que en aquella guerra tot seria bufar i fer ampolles, i que el món quedaria astorat de l'ardor bèl·lic espanyol. És clar, aquelles classes populars espanyoles eren de mentalitat pre-industrial, un xic troglodites, i es creien tot allò que els deien els seus amos per mitjà de la premsa.

A l'any 1992, quasi cent anys després, l'estratègia de la classe dominant no ha variat substancialment. A través dels mitjans de comunicació, que, majorment, són propietat seva, i per mitjà dels partits que fan la política que li convé, continua desplegant una política xovinista, espanyolista, anticatalana, andalusista. Fins ara li va bé: aconsegueix fer una pinya de "tots" els espanyols contra els catalans i bascos. Però nosaltres hem de defugir aquest parany. La nostra estratègia -la dels diversos partits d'obediència catalana- ha de ser la defensa de l'esperit republicà: el rebuig de l'irracionalisme i de la xenofòbia, la denúncia dels intents de confrontació ètnica. L'esperit republicà és il·lustrat i s'empara amb la raó i amb la veritat. No, no es tracta d'una mena de partit de futbol a gran escala. Hem de proclamar que el nostre escut és la veritat, i que ells menteixen.

(continuarà)

Joan Quetgles

Prada'92, dignitat

Joan Mir

Amb motiu del Sopar de Solidaritat amb Pere Bascompte que organitzaren els mallorquins d'ERC aquest estiu a Prada, li vaig dedicar aquestes paraules:

"La repressió de Catalunya per part de l'estat espanyol és, de vegades, espectacular. Ho ha estat en l'entrada a la redacció de El Temps, ho ha estat en les detencions per motiu d'idees, ho ha estat en les tortures cruels que varen patir els detinguts.

Però la repressió de l'estat espanyol és més variada i polifacètica. Entre brutalitat, l'estat espanyol no descansa i practica una persecució continuada, pertinaç. D'una manera sorda, sense renovats en la carn dels nostres exiliats. Cada dia Espanya, infatigable en l'exercici de la maldat, renova la tortura de qui com Pere Bascompte continua immobilitzat. Cada dia retrona als nostres polsos i a la nostra consciència el dolor d'aquells que pateixen per compar-tir les nostres idees.

Que sàpiga en Pere i els seus companys d'exili que ens tenen al seu costat. I que ho sàpiga també aquesta Espanya perversa que ens ha tocat suportar. Però que sàpiga també que

mai no serem com ells, que entre els Bascomptes i els Corcueras que van apareixent sempre triarem ser Bascomptes. Entre el paper de botxí i el de víctima mai no triarem el de botxí. Catalunya serà digne o no serà.

Hi ha catalans de dretes que troben que una Catalunya independent no els interessa si és d'esquerres. N'hi ha d'esquerres que no lluitarien per la independència si hagués de desembocar en una Catalunya de dretes. L'Esquerra Republicana de Catalunya té el seu propi projecte però no comparteix aquests criteris; Catalunya ha de ser, per damunt de tot, tal com la vulguin els catalans. per a nosaltres només hi ha una cosa més important que la independència i és la dignitat. No lluitariem per una llengua, per una cultura, per una identitat, si això hagués d'acabar en un estat on imperàs la ignomínia, la indignitat, la mentida, la tortura, el joc brut. De tot això, Espanya en pot tenir l'exclusiva. Per molts de sofriments que ens infringeixin, estic segur que els nostres represaliats estan especialment d'acord en això: Catalunya serà digna o no serà!"

BAR LOS REYES

Antic «Caballo Blanco». Menú diari.

Tapes variades. Entrepans.

Carrer Reis Catòlics, 30. Tlf.: 27 27 52.

07007 Ciutat

Coses d'esports

Articles de pesca i de pesca submarina

Calçat i roba esportiva

Tennis-futbol-gimnàstica

Basquet-balonmà

Carrer Manuel Azaña, 22

Tlf.: 77 06 24. 07006 Ciutat

AVICOLA BALLESTERS L.

Centre de classificació d'ous

Venda d'ous frescos a l'engròs

C/. Parres, 18-20

Tlf.: 55.46.67. Fax: 84.35.87

07500 - Manacor

Son Rigo

Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Petanca
Cir. Footing

Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

Dimensió actual de l'obra de Joan Fuster

Fuster, escriptor polifacètic

Si anàssim a cercar dins la història de la literatura catalana del segle XX escriptors que s'haguessin ocupat de gèneres, temes i aspectes diferents i variats, possiblement no en trobaríem altre que abastàs tants camps diferents com el valencià Joan Fuster.

Fuster morí a principis d'estiu. Els mitjans de comunicació i els analistes de la literatura li han dedicat, de forma desigual, espais. En qualsevol cas, no s'ha pogut portar a terme ni una sola anàlisi general de la seua obra, probablement perquè cau fora de l'abast del periodisme d'actualitat i entra ja més dins el camp de l'anàlisi acadèmica.

Joan Fuster ha estat un escriptor força prolífic. Ha conreat el periodisme —molta gent coneix Fuster bàsicament a través d'allò que escrivia a la premsa: al voltant de dotze mil articles, que aviat s'ha dit!—, l'assaig (en tres vessants diferents: assaig polític, assaig històric i assaig literari) i, fins i tot, començà com a escriptor bàsicament en el camp de la poesia.

Per entendre aquesta productivitat extraordinària en camps tant diferents, caldrà tenir en compte el fet que Joan Fuster és un escriptor vocacional, en el context inhòspit de la postguerra. Advocat de professió, a mitjans dels anys cinquanta decidí dedicar-se a la tasca d'escriptor, la qual, rigorós i metòdic com sempre fou, no volia compartir amb cap altre quefer que li ocupàs la major part del seu temps. Deixà, doncs, el recer segur de l'exercici de la seua professió d'advocat i passà a dedicar-se en exclusiva a la literatura.

Juntament amb aquest aspecte, no podem deixar de banda tampoc, la tasca de Joan Fuster com a activista cultural. En la dècada dels seixantes i, encara, en la dels setantes, trobam Fuster relacionat amb qualsevol activitat cultural innovadora que, des d'una perspectiva catalanocèntrica, es realitzà al País Valencià. Fou membre fundacional i president, durant un temps, d'Acció Cultural del País Valencià, sens dubte l'associació cultural més important de la seua terra. Així mateix, Joan Fuster era membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

Escriptor controvertit i polèmic, no considerava que congeniar amb les institucions fos més important que mantenir la independència de criteri i la necessària capacitat crítica enfront d'aquestes. Malgrat tot, rebé en vida un considerable reconeixement, malgrat que les seues tesis no fossin posades en pràctica per aquells que tenien capacitat operativa per fer-ho. Rebé el Premi d'Honor de les Lletres Valencianes, proposà que la capella ardent fos instal·lada al Palau de la Generalitat, cosa que els parents i amics rebutjaren, tenint en compte la voluntat de Fuster de ser enterrat sense actes oficials ni parafernàlia de cap tipus.

Fuster recordat per alguns pròxims

La mort de qualsevol personalitat destacada genera immediatament tot un seguit de panegírics, que, molt sovint, no ofereixen res de nou, però que, malgrat tot, de vegades sí que aporten, a partir de les experiències i coneixences personals, alguna idea interessant. Què era

allò que captivava de Joan Fuster quan se'l començava a conèixer? Diu Enric Sòria (EL OBSERVADOR, 22 de juny del 1992): "... em va agradar. Les seues idees eren discutibles, suggestives, valuoses, i encara ho segueixen sent, però el que em va enlluernar va ser el seu estil: superbament fresc, la més sagaç intel·ligència a primer cop de ploma". Certament, la forma i el pensament van molt entrelligats: Fuster combinava un pensament àgil i sagaç amb una forma literària que compartia aquestes mateixes característiques. Fuster havia superat una de les xacres que més impedeixen la fertilitat —en la mesura en què aquesta és possible— en el camp de la producció

intel·lectual: la por de pensar. O, potser per ser més exactes, la por a les conseqüències que pensar d'una determinada manera pot comportar.

Un altre aspecte important a tenir en compte és la notable influència que Joan Fuster va exercir sobre els sectors més dinàmics de la intel·lectualitat del País Valencià i de la societat valenciana i catalana en general. Fuster despertà passions enfrontades i mobilitzà un cos social intel·lectualment anquilosat, d'una manera enèrgica i dura, sense contemplacions. Seguint el mateix text d'Enric Sòria, convindrem que "hi ha llibres i autors que han despertat, o almenys inquietat, països sencers. A Fuster, al seu país, se'l va llegir poc, crec, i així i tot se'l va odiar acèrrimament. El marasme centenari del País Valencià no desitjava interrupcions, ni va fer res per merèixer-se en Joan Fuster, però el va tenir. Cremaren els seus llibres i li varen posar bombes. aquest país va tenir por del seu escriptor. A l'escriptor el seu país li feia pena".

Qualsevol diria, per la reacció que provocaren algunes de les obres de Joan Fuster —NOSALTRES ELS VALENCIANS i EL PAÍS VALENCIÀ, especialment— que es deu tractar d'un personatge extremat i revolucionari, plantejador d'utopies impossibles i totalment desconnectat de la realitat de la seua gent i del seu país. Evidentment, la lectura de la seua obra ens dissiparà els dubtes que ens hagin pogut anar sorgint. Joan Fuster és un assagista ponderat, mesurador d'allò que vol dir, d'aquestes persones que té costum de pensar abans d'escriure, però que, un cop mesurades les coses, no té l'hàbit de deixar-ne al tinter, per tal d'aconteixar tothom. Al contrari, Fuster diu tot allò que pensa que ha de dir, però els seus paràmetres de pensament funcionen, d'altra banda, dins un ordre molt estricte. En una entrevista concedida a la revista SET DIES, Fuster es considerava a si mateix un "conservador d'esquerres". En certa manera aquest posicionament pot explicar l'acostament, personal i intel·lectual, a la figura de l'empordanès Josep Pla, revoltós de dretes.

Els llibres de Joan Fuster desencadenaren, en el seu moment, una onada d'intolerància, que, en molts sentits, dura fins als nostres dies. Ell, però, no escrivia esperonat per intentar crear polèmica al voltant de la seua obra. Tot al contrari. Com afirma Cebrià Ciscar, ex-conseller d'educació i cultura de la Generalitat Valenciana: "(Fuster) treballà seriosament i rigorosament i, independentment de les polèmiques, practicà sempre la tolerància que altres no practicaren amb ell" (EL TEMPS, 29-VI-92).

Josep Guia, dirigent de Catalunya Lliure, declarà a EL TEMPS, 29-VI-92, que la dimensió de l'obra de Joan Fuster abasta només l'obra mateixa, sinó tot el seu entorn, el "fusterisme". En alguna mesura, tots els intel·lectuals i polítics del País Valencià que no són part de la dreta espanyola ni del blaverisme (i perdó si els termes, en part, són redundants) estan influïts per l'obra de Fuster. Una part, però, s'han apuntat a la "menjadora" del PSOE i avui dia constitueixen només un trist satèl·lit dels seus col·legues de Madrid. D'altres, continuen lluitant en pro de la cultura, la llengua i la nació catalanes en el difícil terreny del País Valencià.

La major part, però, deuen recordar que Fuster els desvetllà d'alguna manera això que avui dia etiquetam com a "consciència nacional". Per Isabel-Clara Simó, "el paper de Fuster fou fonamental en la formació de tota la nostra generació. Ningú abans d'ell no ens havia explicat que teníem una llengua i una nació. Ell va iniciar un camí que encara resta per explorar". El paper de Fuster, doncs, com a iniciador, fou, en el seu moment, decisiu.

En definitiva, i en paraules de l'editor Eliseu Climent,

"Fuster era un gran teòric d'allò que podria haver estat i que un dia probablement serà, la nostra nació. Ara el nostre deure continuar allò que ell començà fa any (EL OBSERVADOR, 22 de juny del 1992). Vist des d'una perspectiva actual, doncs, l'obra de Joan Fuster ha constituir un esperó a la indagació, a l'anàlisi freda i racional, i a la lluita per la construcció de la nació catalana, tenint en compte els contextos dins els quals es produeix aquesta construcció, sense dogmatisme amb la flexibilitat i la fermesa necessàries per a aquesta empresa a bon port.

Posant-hi, amb tota seguretat, un cert to sorneguer deia Josep Pla a Joan Fuster: "Vostè menja poc i a més antipàtic. No serà mai un bon polític". En l'últim conferència que Fuster pronuncià en vida, dedicà precisament a l'escriptor empordanès, Fuster ho reblà així de clar: "Ja us ho he demostrat: no sóc pas polític".

Fuster i el nacionalisme

Em l'assaig polític de Joan Fuster hi ha una indagació al voltant del nacionalisme d'alliberament de les nacions sense estat, i, més concretament, d'aquest nacionalisme en el context català. En el seu llibre DICCIONARI PER OCIOSOS, a l'entrada "nacionalisme" explica detalls interessants sobre l'origen del terme, i, sobretot, sot el context dins el qual aquest apareix.

Ens conta Fuster que en un llibre titulat LUM DOMUS, escrit per dominicans ("domini cane", és a dir, "cans del Senyor", no ho oblidem), hi apareix el terme "nacionisme", en el context d'una acusació contra frares catalans de l'ordre, formulada per la resta de frares col·legues seus de la Corona hispànica. Aquests dominicans catalans són acusats de ser "nacionistes bandolers". (Aquí el terme "bandolers" no té altra connotació que la de "parcial en la defensa d'interessos del propi país").

A partir d'aquesta anècdota, Fuster analitza en què context pot aparèixer aquest "nacionisme". Per dur

Dimensió actual de l'obra de Joan Fuster

...

terme aquesta anàlisi, divideix els pobles de la nostra part del món en "pobles excel·lits" i "pobles frustrats". Ni en els uns ni en els altres no hi és possible el nacionalisme com l'entenem actualment els catalans. Un poble excel·lit és aquell que presenta unes característiques nacionals plenament consolidades i unes estructures de poder que en garanteixen la continuïtat sense problemes: estat, forces coercitives, mitjans econòmics, representació internacional, etc. Els pobles excel·lits no necessiten per res ser nacionalistes, donat que els seues característiques nacionals no són posades en qüestió i s'han constituït en societats que controlen allò que els concerneix directament. Qualsevol nació que compti amb un estat i els mecanismes que aquest comporta és (o acaba sent) un poble excel·lit.

En els pobles frustrats, el nacionalisme tampoc no hi és viable. Fuster ens posa Occitània com a exemple de poble frustrat. Sense haver arribat a constituir mai res que s'assembla a un estat, Occitània s'ha anat residualitzant, fins a límits mínims, dins el conjunt de la "nació francesa", i avui dia pràcticament no hi ha occitans que puguin concebre la constitució d'Occitània en un poble excel·lit, és a dir, en una nació independent. El concepte de "sobirania occitana" és lluny de passar pel cap de la immensa majoria dels ciutadans d'aquell país. així, doncs, cap nacionalisme d'alliberament no pot arrelar en un poble que ja estigui residualitzat i al qual no li quedin elements de cohesió (pensem, per exemple, que el poble jueu es va recuperar pràcticament del no res, però que els jueus de la diàspora havien conservat consciència de jueus i un element cohesionador tan important com la religió, practicada aferrissadament per la majoria d'ells, fossin al lloc del món on fossin).

El nacionalisme d'alliberament només pot sorgir, doncs, a pobles que no siguin ni plenament "excel·lits" ni plenament "frustrats". El cas de Catalunya es troba dins aquests. El poble català conserva la llengua nacional pròpia, uns signes d'identitat cohesionadors i uns mínims de cohesió nacional (d'identitat diferent segons les àrees geogràfiques), elements que corresponen, naturalment, als pobles excel·lits. Però no compta ni amb un estat propi, ni amb un poder per administrar els propis recursos, ni amb forces coercitives, ni amb cap d'aquests elements també propis dels pobles excel·lits. En conseqüència, es produeix un desajustament més que notable. El desajustament es pot solucionar de dues maneres diferents: o bé quan el poble no excel·lit esdevé plenament un poble frustrat (quan ja no es pot pensar a reivindicar la pròpia sobirania), o bé quan els pobles excel·lits assoleixen totes les característiques amb que ha de comptar qualsevol poble amb una vida nacional plenament normalitzada.

Francesc de Paula Burguera, en el seu llibre **ÉS MÉS SENZILL ENCARA: DIGUEU-LI ESPANYA**, fa una observació, en la línia del que propugnava en aquest sentit Joan Fuster, força interessant: de fet, els nacionalistes catalans som molt menys nacionalistes que no els nacionalistes espanyols. El nacionalisme català sorgeix com a autodefensa davant un nacionalisme espanyol agressiu, que es creu legitimat per intervenir en els afers de la societat catalana. Fixem-nos, per exemple, amb la

polèmica que s'ha desfermat al voltant de la "catalanitat" dels Jocs Olímpics. Mentre pel cantó català s'esgrimia només un discurs "a la defensiva", del tipus "tenim dret a veure els nostres símbols en les cerimònies", etc., el nacionalisme espanyol -vehiculat sobretot a través de la premsa i els polítics de l'Altiplà- esgrimia un nacionalisme força agressiu: "los Juegos son de toda España", "Cataluña explota a España", només hi ha d'haver la bandera espanyola perquè l'Estat espanyol també hi ha fet una aportació econòmica, etc. L'ex-president de la Real Academia Española de la Lengua declarava que els idiomes oficials dels Jocs Olímpics són l'anglès, el francès i la llengua del país que els acull. Com que Barcelona és a Espanya, els idiomes oficials haurien d'haver estat l'anglès, el francès i l'espanyol. I ho reblava dient: "otra cuestión son los idiomas regionales". Es devia tenir la cançoneta apresada d'aquesta manera i la devia trobar absolutament lògica. Tant ell com la immensa majoria dels seus compatriotes.

Vigència de l'assaig històric-polític de Joan Fuster

L'any 1962 es publicava l'obra que més fama ha donat al nostre escriptor: l'assaig titulat **NOSALTRES ELS VALENCIANS**. En aquest llibre, Fuster pretenia més posar problemes que no establir veritats absolutes sobre una qüestió àrida i difícil. La seua intenció era bàsicament (re)pensar el País Valencià. En aquest llibre, Fuster analitza la història del país, la seua composició social, a més de diversos aspectes culturals, polítics i econòmics.

La presentació del llibre, fa ara 30 anys, va constituir un autèntic esdeveniment al País Valencià. Hi varen assistir, cosa absolutament impensable avui dia, algunes autoritats destacades del règim franquista, entre ells un ministre -crec recordar que Alfons Ullastres, ministre d'agricultura-, la majoria dels escriptors de **LO RAT PENAT**, bastió actual de l'anticatalanisme a València, així com membres destacats del que podríem anomenar les "forces vives" del país.

En el llibre de Fuster hi havia tesis suggestives, interessants i, en prou mesura, provocadores. Per exemple, la suggerència que una de les causes de l'anticatalanisme a València, històricament, ha estat el sentiment d'inferioritat de la burgesia valenciana -agrària i absolutament dependent del centre madrileny- enfront de la burgesia del Principat de Catalunya molt més independent, capaç de constituir el motor de la industrialització del país, més arrelada a la terra i sense autoodis esterilitzadors.

No havia passat un any des de la publicació de **NOSALTRES ELS VALENCIANS**, quan una editorial barcelonina en llengua espanyola li encarregà a Fuster una guia sobre la seua terra, on hi podia analitzar els aspectes que ell mateix considerava més interessants. D'aquesta empresa sortiria el llibre **EL PAÍS VALENCIANO**. Un cop publicat aquest llibre, es desencadenà una polèmica ferotge, enmig de la qual, fins i tot, un ninot representant Joan Fuster fou cremat a les falles. A Fuster no el preocupà excessivament. Amb mig somriure, comentà: "lo fotut seria que m'hagueren cremat a mi".

Amb els seus llibres, Fuster tocà la fibra al naixent blaverisme, expressió actual de l'anticatalanisme a

València. El blaverisme sorgeix en el moment en què sectors importants del franquisme veuen que, amb l'accés al poder dels tecnòcrates i amb els previsibles canvis del règim cap a la democratització, es quedaran sense barraqueta. Els cal, doncs, crear-se'n una. L'anticatalanisme ja comptava al País Valencià amb notables precedents: de la primera meitat d'aquest segle, per exemple, el "blasquisme" (nom que li ve del seu fundador, l'escriptor Blasco Ibàñez.) S'aprofità, doncs, la conjuntura, per crear-se un determinat espai polític, a costa de l'enfrontament dels valencians amb el Principat de Catalunya. El blaverisme ha constituït, doncs, al País Valencià, un espanyolisme de baixa estofa aprofitat pels franquistes "sense barraqueta" per continuar intentant mantenir viu un autèntic cadàver polític.

Fet i fet, intel·lectualment, el País Valencià no havia superat, en produir-se la guerra del 36, encara la Renaixença. Immediatament després de la guerra, es continuaren celebrant Jocs Florals, bilingües, a València, sota els auspicis de Lo Rat penat. Fins i tot algun cop els presidí na Carmencita Franco, filla del dictador. No sabem si digué unes paraules en català -per exemple, "Bona nit. Benvinguts a València"?- o si se les estalvià, però no posà cap entrebanc a presidir l'esmentada celebració. Al contrari, ho féu de gust.

Per mantenir la barraqueta, però, havien de cremar en Fuster.

Un text de Joan Fuster, no excessivament conegut, que li publicà, allà pels anys seixantes, el gran patriota i lluitador per la cultura i la nació catalanes que fou Joan Ballester Canals -l'editor del primer mapa dels Països Catalans- té encara una notable vigència. Es tracta del llibre **QÜESTIÓ DE NOMS**. Com li hem de dir al nostre país? Quin nom pot unir els catalans del principat, els valencians i els baleàrics, sense oblidar els nord-catalans? Què hi ha darrera cada denominació? Quines intencions s'amaguen sota la llum dels rètols que s'encenen en la nit?

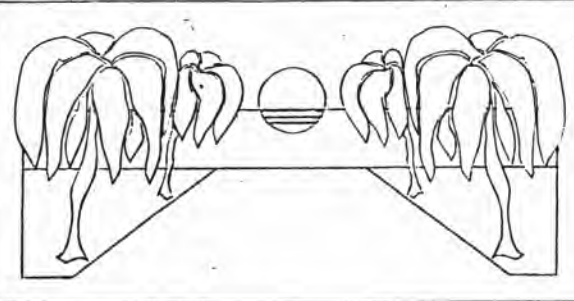
En aquesta obra, Fuster hi explica, per exemple, que el terme "Països Catalans" es troba ja en un text de l'any 1868, usat per un notari de Catarroja que es deia Benvingut Oliver. Joan Fuster considerava que aquest era, de moment, el terme adequat per definir el nostre país. Plural però unificador. I recordar de la nissaga comuna dels catalans estrictes, els valencians i els baleàrics. Malgrat tot, apuntava que el terme comú havia estat "Catalunya" i que, en un futur, quan la nostra societat estàs més cohesionada, possiblement es podria recuperar. Ara, per exemple. Recordem aquell italià del segle XVI, que, anant de putes a València, s'exclamava: "gentile e nobilissima Valenza. In tutta Catalogna non è piu lasciva ed amora città".

De l'antic Regne de València, Fuster considerava que se n'havia de dir "País Valencià". Les raons eren diverses: avui dia València ja no és un regne medieval, sinó una societat moderna. A més el concepte de "país", en

...

HORRACH **MOYA** **GALERIA D'ART**
Carrer de Catalunya, 4
Telèfon 73 12 40 07011 CIUTAT DE MALLORCA

crisma
disseny gràfic
offset-tipografia
C/ Santa Lúcia de Marillach, 10
Tel. (971) 29 10 16 Fax 29 14 50
07010 Palma de Mallorca

MESSON ES PASSEIG
Cuina mallorquina i carns a la brasa
Obert tot l'any. Fàcil aparcament
Avinguda Bmeu. Riutort, 57.
Tlf.: 49 05 11. Can Pastilla

Dimensió actual de l'obra de Joan Fuster

... singular, quadra perfectament amb uns "Països Catalans", plurals i diversos, però units per la cultura, la llengua, la història, i la voluntat de tornar a constituir una entitat política unificada i sobirana. De les teories de Joan Fuster, aviat se'n digué "pancatalanisme" entre la premsa blavera valenciana. Efectivament, Fuster, plenament conscient de les dimensions autèntiques de la seua nació, era pancatalanista. No com últimament propugnen representants d'una mena de "neoblaverisme" que ha sorgit recentment, que discuteixen que un partit del Principat pugui, per exemple, establir-se al país Valencià

Amb la mirada de foll

Les formes irracionals en les preferències polítiques, poden proporcionar les paradoxes més inversemblants i els deliris més demencials. Com pot entendre el galimaties que en diuen Espanya, un home que porta per cognom Vidal-Quadras? S'ha contemplat bé? Sap que existeixen els miralls? Que no li han fet mai cap estudi psicoestètic?

Com vol tenir credibilitat, amb uns ulls com desorbitats, propis del qui ja està lligant-se la corda per penjar-s'hi després? I si només fos la mirada. Com vol que la gent li faci confiança amb una veu esguerdada que per ella mateixa és un permanent error de la naturalesa?

Ens recorda Ciceró -llibre "L'endevinació"- que Demòstenes va guarir-se del defecte de no pronunciar bé la lletra "R" abans de sortir a predicar. Com vol Vidal-Quadras fer de Demòstenes, si cada dia té més defectes d'expressivitat? Que no té esma per intentar resoldre'ls?

Segur que tenia els ulls esbatanats com un foll, quan va escriure el pamflet que ens ha enviat a tots els empresaris catalans, i on, amb l'obsessió d'un "inquisidor mayor del Reino", brama: "Pel que fa al disseny de l'Estat de les Autonomies, es troba sotmès a dificultats preocupants. El particularismes disgregadors catalans i basc, impulsats pels partits nacionalistes, amenacen la unitat de l'Estat. Bé es produeixen en forma obertament separatista, com és el cas d'HB o d'ERC, bé per mètodes més pacients i subtils, com els practicats per CiU i el PNB, la necessària culminació del procés autonòmic és utilitzada per forçar la desaparició d'Espanya com a realitat nacional".

De que se les heu Vidal-Quadras? Ara, vol salvar Espanya? Que viu en temps de la conquesta de Granada? Un Vidal-Quadras, com pot entendre aquesta trampa que en diuen Espanya? Com a mínim per a poder-ho copsar li manquen dos o tres cognoms que hi entrin les lletres "N" i "Z". No en rasca ni una quan parla de la fantasma "unidad".

Es tan poca la cultura de Vidal-Quadras. Desconeix la famosa afirmació de José Ortega y Gasset: "Castilla ha hecho España y Castilla la ha deshecho". D'on vol treure les forces per refer-la, ell tot solet? Els ulls li surten del cap, té la veu esguerdada i, per més desgràcia, és de Barcelona. Posat a estar de pega, ni disfressat de "manola" mai ningú el perdria per castellà. Fets els comptes: encara no té ganes de plegar? És de doldre aquest basquejar-se la vida que té. Si vol autènticament actuar com a demòcrata, quan es faci el PLEBISCIT -que està al caure- per veure si Catalunya vol o no ser independent, ell sempre podrà figurar entre els quatre gats que votaran que no.

Carles G. Camins
Psicoesteta i director
d'empresa d'alta tecnologia

i a les Illes Balears. Som o no som una mateixa nació, amb el Principat? I, doncs, per quina raó no puc prendre jo una iniciativa a Alacant? Per què una organització principatina no pot prendre una iniciativa a les Illes? Neoblaverisme. I punt.

La qüestió de noms, quan es redactà l'Estatut de "Semillas Selectas", prengué un protagonisme extraordinari. S'enfrontaren els partidaris de la denominació "País Valencià", amb uns blaveros que pretenien recuperar el nom de "Regne de València", i al final la qüestió se solucionà de la pitjor manera possible, amb la insípida denominació de "comunitat Valenciana". Potser els fusteristes pecaren de ser-ho més que no el propi Fuster i, vist amb una certa perspectiva, pot ser fins i tot interessant la idea d'haver mantingut el terme "Regne de València". Com juraria, ara, el Borbó? Com a "Rei d'Espanya i de València"? I a l'ONU? Quin rètol caldria col·locar a l'ambaixador de l'Estat espanyol? "Ambaixador del Regne d'Espanya i del Regne de València"? O és que a més de ser a una suposada "nació de nacions" viuríem també en un "regne de regnes"?

Postura intel·lectual

Un altre llegat, indubtablement valuós, de la figura de Joan Fuster el constitueix el seu posicionament intel·lectual. Fuster intentà, per tots els mitjans al seu abast, crear una teoria que permetés conjuminar les posicions d'esquerra i el nacionalisme d'alliberament.

Efectivament, la tradició europea sembla(va) posar en contradicció el nacionalisme i l'esquerra, de manera que el nacionalisme constituïa un patrimoni de la dreta, mentre que l'esquerra tenia postures entre internacionalistes i condescendents amb les actuals estructures estatals.

gran admirador dels racionalistes francesos, Fuster intentà fornir una visió positiva dels clàssics prerevolucionaris i revolucionaris, de manera que els seus postulats més vàlids els fessin acceptables com a tradició intel·lectual del nacionalisme català. No cal dir que la tasca és àrdua i que escometre-la no implica de cap manera poder-la acabar amb èxit. Però probablement era precisament aquesta dificultat el que la feia més excitant.

Fuster esdevé, doncs, un heterodox per a tothom. Per un cantó, pel cantó de l'espanyolisme (i, per afegit, del blaverisme), Fuster és un teòric de la "disgregació" d'Espanya, perillós i contrari a l'Ordre establert. Efectivament, se'l critica més que no se'l llegeix, des d'aquest cantó, i valgui com a exemple que la primera edició espanyola de NOSALTRES ELS VALENCIANS encara no s'ha exhaurit (prop de trenta anys després de sortir al mercat!). Però també hi ha un component heterodox en l'obra de Joan Fuster des de la perspectiva del catalanisme polític. Qualcú que intenta conjuminar la teoria general d'aquest amb les tesis del jacobinisme francès o, en molts aspectes, del marxisme, no podia rebre gaire bona acollida entre uns sectors conservadors i nacionalistes o regionalistes, que mai no se sap molt bé.

En aquest sentit, té una força i una contundència especial, per exemple, la crítica literària fusteriana. Poc abans de morir, Fuster va dir que "el 80% de la poesia catalana parla de l'Empordà, i el 20% restant parla de Déu". Com a premissa contundent per demostrar el poc interès que té el que els nostres poetes produeixen en català...

Avui dia, el llegat fusterià continua, malauradament, tenint una gran vigència. Sobretot perquè, en molts aspectes, les aspiracions màximes de la nostra societat -o dels líders socials que la fan moure- en molts casos no arriben a les exigències mínimes per arribar a constituir una societat més o menys normal. Avui dia,

quan tothom, en el nostre món intel·lectual, es troba adscrit a alguna "menjadora", la crítica valenta i desproveïda d'autorepressió ha deixat pràcticament d'existir. Caldria recuperar els mínims de valentia intel·lectual necessaris per tornar-la a fer possible, sobretot si tenim en compte que ens és estrictament necessària. Sense aquesta capacitat crítica i alhora sense una capacitat constructiva a la qual serveixi de complement, podria ser que, un cop més, el nostre país (que és el de Joan Fuster) se'n quedàs altra vegada a mig construir. I Catalunya ja ha vist massa trens passant-li pel davant per tornar a deixar perdre, en l'actual conjuntura històrica, una altra (potser l'última?) oportunitat.

Bernat Joan i Marí

El Mallorca del 93

L'altre dia horabaixa, partits on ens mostraren com a bon aficionat i les seves habilitats futbolístiques amb el rector assegut a la graderia de portiva del Mallorca, vaig l'ombra, llevat que ja en anar a veure la presentació del meu equip i gaudir de la nova-vella esperança i il·lusió de retrobar-me amb el sempre fresc espectacle que és l'inici d'una nova temporada futbolística.

La presentació dels equips de l'entitat, dels d'iniciació als professionals, fou el començament d'unes novetats, certament agradables per a mi, i un al·licient per als nombrosos joves esportistes de la societat.

Els parlaments, tant del capità, Esteve Fradera, del màner general, Llorenç Serra, i el del rector de la societat, Miquel Dalmau, foren, i crec que per primera vegada, en la nostra llengua, fent-nos promesa, sobretot, de feina i lluita, per tal d'evitar en-surts.

Després, tots els equips ens delitaren amb petits

Bé, la crònica podia ésser aqueixa, o una altra més llarga, més ben redactada, amb més estil, més interessant, però jo només volia parlar de l'estat físic del Mallorca.

Després d'haver fet fora als tísics, coixos i banastres, incorporant una important dosi de joventut i amb els serveis traumàtològics, sota la direcció dels metges Roig i Rado, relament ben coberts, la continuïtat de Pau Llabrés i les noves incorporacions de Tòfol Pisà i Miquel Dalmau em fan pensar que ja podem pixar fora de test alhora i el nostre benaurat coret no tindrà problemes d'aritmia.

Un vot de confiança als nous i vells rectors i que el proper juny tornem ésser allà on calga, Amén.

Julià P. Rado i Garau

TALLERS VENRELL

C/. Benet Pons i Fàbregues, 5

Tlf.: 27 20 69. Ciutat

Mecànica automòbils
nacionals i d'importació

LLIBRERIA

ALOMA
NOMÉS EN
CATALÀ

Tel.: 46 11 50 C/. de la Vinyassa, 23 - B
Fax 46 22 05 07005. Palma (Mallorca)

ELECTRICA

BALEAR S.L.

**Carrer Josep Darder, metge, 35. Tlf.: 24 09 11.
Fax: 240186. 07008 Palma de Mallorca**

DISTRIBUIDOR OFICIAL

TELYCO

Telemàtica i comunicació

GRUP TELEFÒNICA

MATERIAL TELEFONIA

- TELEFAX
- CENTRALETES PÚBLIQUES
I PRIVADES
- TELÈFONS MÒBILS
- IMPRESSORES TELEFÒNIQUES
- EQUIPS CERCA-PERSONES
- TELÈFONS EN GENERAL
- RECANVIS Y ACCESSORIS
TELEFÒNICS

MATERIAL CONTRAINCENDIS

- PORTES TALLAFOCS
- EQUIPS CONTRAINCENDIS
- DETECTORS EN GENERAL
- CENTRALS INCENDIS
- CENTRALS MONÒXID DE CARBÓ
- B.I.E. EQUIPS DE MÀNEGUES
- BOQUES DE COLUMNES SECA
- SPREINKLERS
- HALÓ

MATERIAL DE SEGURETAT

- VÍDEO-CAMBRES
- CIRCUÏTS TANCATS DE TV.
- CONTROLS CONTRA-ROBATORI
- DETECTORS INFRAROJOS
- RECANVIS I ACCESSORIS
SEGURETAT
- CONTROL DE ACCESSOS
- SISTEMES INTEL·LIGENTS

PROJECTES TÈCNICS

DOCUMENTACIÓ TÈCNICA

ASSESSORAMENT TÈCNIC

Bernat Joan.

Bernat Joan: «Esser espanyols no ens surt a compte»

Bernat Joan i Mari va néixer a Eivissa l'any 1960. Va cursar estudis de Filologia a Barcelona i en aquests moments exerceix de catedràtic de Llengua i Literatura a l'Institut sa Blanca Dona d'Eivissa. Ha publicat els següents llibres: *Bilingüisme? Normalització? Dades sobre el conflicte lingüístic a l'illa d'Eivissa* (1984), *El progrés, detonant de la substitució lingüística?* (1991) i *Llengua i ensenyament a Eivissa* (1992). És membre de l'associació *Llengua Nacional* i col·labora habitualment a les següents revistes: *S'Arenal de Mallorca*, *El Temps*, *La Veu d'Eivissa* i *Formentera* etc.. Actualment és a punt d'acabar la seva tesi doctoral que tracta el tema dels processos de normalització lingüística que han funcionat a l'Europa del segle XX, o sia, Noruega, Finlàndia, Islàndia, Polònia, Bohèmia, Moràvia, Hongria i Israel; països europeus tots ells que d'una manera clara han assolit la independència i la normalització lingüística durant el segle XX. També està treballant en el projecte de fer un llibre d'estil per a mitjans de comunicació. Amb motiu de la seva estada a Mallorca per participar a l'Escola d'Estiu, divendres, dia 28 d'agost, li vam fer la següent entrevista.

* *L'Expo de Sevilla sembla que s'està demostrant com un gran fracàs. No creus que la crisi econòmica pot esser un detonant que acceleri el procés cap a la independència?*

Pagam l'Expo de Sevilla tots els qui tenim la desgràcia d'esser ciutadans de l'estat espanyol. Si hi ha hagut un argument que ha servit perquè Eslovàquia, per exemple, hagi decidit constituir-se en estat independent, ha estat, en paraules Vladimir Melciar, que la federació no els sortia a compte. Bé, estic absolutament convençut que a nosaltres Espanya ens surt molt menys a compte del que poguéssim sortir a compte la federació de Txecoslovàquia als eslovacs. Crec, per tant que és absolutament inaguantable haver de dur el pes, a partir de la productivitat catalana, de tota la mà foradada que tenen els espanyols amb històries com l'Expo que ha estat un fracàs absolut.

"LA GENT NO ES BENEITA I SAP EL QUE LI CONVE"

* *Com veus a Eivissa el procés cap a la independència?*

Hi ha la falsa idea, que una determinada classe intel·lectual s'ha dedicat a promoure, segons la qual la gent no està per la independència. Jo crec que això és mentida. La gent no és beneïta, és a dir, la gent sap el que li convé. És bastant fàcil entendre que no és just que hàgim de pagar un estat que no ens surt a compte. En aquest aspecte pens que s'avança positivament. Per exemple, ara fa tres anys es va preguntar a les autoritats de l'illa què havia de fer Eivissa en cas que el Principat de Catalunya es declarés independent, si ens haviem de quedar amb Espanya o d'anar amb Catalunya? Cap d'ells va dir que ens haviem de quedar amb Espanya. Eivissa és un lloc on tradicionalment governa una dreia local molt ben instal·lada que avui en dia està molt menys interessada en el projecte d'Espanya que, per exemple, els seus opositors socialistes.

* *Noruega es va independitzar de Suècia l'any 1904, qui eren els mercaders de Bergen?*

Eren una casta de comerciants, de burgesia mitjana alta que veient l'embat independentista que hi havia a Noruega, van intentar convertir el país en una comunitat autònoma de Suècia, de manera que ells poguessin participar del que suposaven eren avantatges d'estar dins Suècia i al mateix temps tenir un cert espai de poder. Però quan van comprovar que la independència era inevitable i que la gent no volia dependre de Suècia, aleshores s'hi varen apuntar. Quan hi va haver el referèndum d'autodeterminació no aconsellaven votar independència però immediatament després van aprovar per unanimitat la nova constitució noruega. O sia, els mercaders de Bergen es van adaptar molt de pressa a la nova situació.

* *Els espanyols estan dividits. Uns diuen que els Jocs Olímpics de Barcelona 92 han estat una derrota per al nacionalisme català. D'altres en canvi, com Jiménez*

Losantos, han dit que es poden convertir en el punt sense retorn del procés cap a la independència. Ara que ja ha passat un cert temps, quin és el teu balanç dels Jocs Olímpics?

Crec que hi ha dos pols d'atenció. Per un cantó es va intentar fer uns jocs olímpics espanyolitzats. Per un altre i des de perspectives nacionalistes, es va intentar que fossin una plataforma per explicar la realitat nacional catalana als periodistes d'arreu del món que hi havia. Jo crec que com a mínim la noció que Catalunya existeix i que és una nació diferent d'Espanya i que per tant té una sèrie de drets, s'ha aconseguit transmetre.

* *Fernández Ordoñez, abans de morir es va sincerar i va dir que la seva màxima preocupació era Catalunya, com valors aquestes paraules?*

Fernández Ordoñez era un bon espanyol, un bon servidor de l'estat espanyol. Com a típic servidor d'aquest estat veia la possibilitat que una part dels seus territoris s'independitzassin. En aquest aspecte era lúcid.

"ESTAM SOTMESOS A UN ESTAT TERCERMUNDISTA"

* *Ja ha passat més d'un mes d'ençà de les detencions d'abans dels Jocs, què penses d'aquest acte de repressió contra l'independentisme? Què penses de les tortures i què penses de l'assalt a la redacció del setmanari El Temps?*

Bé, just abans de l'inici dels Jocs, jo crec que l'estat espanyol es veu desbordat per tota una sèrie de fets com la rebuda de la torxa olímpica. En conseqüència va tenir la necessitat de començar una repressió indiscriminada feta amb les potes. Va esser una batuda on hi havia mitja dotzena de persones de cada organització que als ulls d'Espanya representaven un perill, és a dir, l'estat no va distingir entre mètodes, formes i res i va agafar indiscriminadament gent de La Crida, ERC, l'MDT... L'assalt a la redacció d'*EL Temps* demostra que la llibertat d'expressió fa por i que per tant es tractava d'acollonir els mitjans de comunicació. Quant a les tortures, això demostra que estam sotmesos a un estat tercermundista. A qualsevol estat civilitzat, per salvatge que sigui, si alguna cosa no es pot aguantar de cap manera és torturar la gent detinguda. Aquí, en canvi, aquesta espècie d'estat sudaca que és Espanya, amb tota tranquil·litat aplica la tortura sistemàtica contra l'independentisme.

* *La repressió de la policia espanyola i l'actuació del jutge Garzón han merescut la repulsa i la condemna general de la classe política catalana, fins i tot de Raimon Obiols, no creus que els espanyols estan histèrics, que han perdut els papers i que això pot esser una mena de boomerang que es retorni contra ells?*

Un acció d'aquestes només es pot fer en un cert estat d'histèria perquè això als espanyols no els convé i a la llarga acabarà redundant en contra seva. Els polítics del PSC-PSOE com Raimon Obiols, Narcís Serra, Pasqual Maragall i companyia voldrien un estat espanyol federal però són més civilitzats que Garzón i la seva policia. En conseqüència, poden acceptar que hi hagi una certa repressió de l'independentisme però evidentment no poden acceptar que sistemàticament s'apliqui la tortura.

"A EIVISSA ENGUANY HAN HAGUT DE TANCAR MES DE CENT EMPRESES"

* *Fèlix Pons diu que la independència no és viable, què en dius a això?*

El que no és viable és l'estat espanyol. És a dir, que contesti Fèlix Pons si és viable que cada ciutadà de Balears cada any pagui unes 110.000 pessetes d'impostos i se n'hi retornin unes 11.000. Aquesta sagnia econòmica ha fet que, per exemple, a Eivissa hi hagi més de cent empreses que han hagut de tancar enguany, això sí que no és viable. El que no és viable per a la nostra nació és Espanya. Per tant ens hem de desfer.

* *Quins són a nivell internacional els aliats potencials dels Països Catalans?*

És molt important cuidar les relacions exteriors. Per exemple, Alemanya ha jugat un paper important en els

Bernat Joan: «Esser espanyols no ens surt a compte»

...

processos d'independència que hi ha hagut en aquests darrers anys. D'alguna manera pens que ens hem de beneficiar d'aquesta postura que en part és per un pur interès d'estat. Això és cert. Ara bé, el model europeu es farà a partir de l'esquema federal alemany dels länders o a partir de l'esquema jacobi francès. A França li costa moltíssim cedir sobirania. Això és un tabú, un tòtem que cal mantenir a qualsevol preu. França fa poc ha declarat el francès idioma de l'estat, cosa que no havia fet fins ara, perquè l'anglès, l'alemany i altres idiomes europeus no puguin penetrar com a llengua d'intercomunicació. Alemanya, en canvi, ja té estructura federal i està més ben organitzada econòmicament. Per als alemanys, els Estats Units d'Europa no és més que créixer aquesta estructura. França, i Espanya no és més que un subproducte dels francesos, no pot concebre que dins els estats Units d'Europa tant és que n'hi hagi dotze, catorze o vint-i-cinc. Primer s'ha de reordenar tot per baix a partir de les nacions i no dels estats i després es podrà reconstituir aquesta nova entitat supranacional que serà els Estats Units d'Europa.

"ESPANYA FARA UN MAL NEGOCI SI DECLARA LA GUERRA A CATALUNYA QUAN AQUESTA PROCLAMI LA INDEPENDENCIA"

* Creus que els espanyols faran com els serbis i trauran els tancs al carrer, quan els Països Catalans proclamïn la independència?

Si nosaltres els retiram la base econòmica que els sustentava, és possible que no tinguin ni petroli per fer anar els tancs amunt i avall. Esperem que sigui així. Si al moment de la crisi, la classe dirigent de l'estat espanyol són més els empresaris que no els tecnòcrates i els polítics, és possible que la independència pugui assolir-se d'una manera pacífica. Una guerra com la que està fent Sèrbia és un suïcidi no només pel cost de vides humanes sinó també pels costos elementals econòmics que suposa. Sèrbia, d'aquesta guerra, en sortirà molt malament. Una classe dirigent espanyola on predomina la mentalitat empresarial no ha de voler perdre-ho tot abans de perdre el control d'una "part" del seu territori. Els qui són perillosos són els tecnòcrates que es mouen més per ideologia que per interessos econòmics. Si Espanya declara la guerra contra Catalunya quan aquesta proclami la independència, farà un mal negoci.

* No creus que la independència més que com un punt d'arribada, s'hauria d'entendre com un punt de partida per acabar amb l'esquifronçament col·lectiu i per començar a resoldre els nostres problemes interns?

Evidentment. Molta gent pensa equivocadament que, per exemple, la normalització lingüística, la recuperació cultural o la reorganització econòmica, són prèvies a la independència. Tot això és fals. Si tenim en compte els països que s'han independitzat, quan realment es pot començar a organitzar tot això és després de la independència. Estònia va promulgar l'any 1989 una Llei de Normalització Lingüística amb un preàmbul que deia: com que Estònia s'independitzarà aviat, cosa que efectivament van fer, necessitem aquest instrument. Efectivament, la independència és un punt de partida i això no vol dir que després no es necessitin anys de feina per tenir el país ben organitzat.

"LA IMPOSICIO DE L'ESPANYOL ES UN FET ANTIECONOMIC"

* A on du la política lingüística d'Aina Moll i el bilingüisme que propugna?

A enlloc. Una política lingüística que se subsumeixi dins el marc de l'estat espanyol i que accepti l'espanyol com a llengua oficial vehicular de tots els ciutadans de l'estat, és una política que no du a enlloc. Per a una comunitat lingüística d'uns vuit - deu milions de par-

lants, a Europa hi ha molts de models que ens poden servir. Per a mi, després d'estudiarels casos de Noruega, Islàndia, Polònia, Israel etc., el model més indicat és el següent: declarar l'idioma propi únic idioma oficial, és el que serveix per tot a l'interior, i de cara a comunicar-se amb l'exterior s'escollir l'idioma que sigui més econòmic. Puc dir que en qualsevol cas no serà l'espanyol sinó l'anglès perquè dóna accés al món dels negocis i al món de la comunicació exterior. Per als habitants de Balears, des d'un punt de vista econòmic els és rendible aprendre anglès o alemany però no espanyol. La imposició de l'espanyol com a segona llengua dels catalanoparlants, entre d'altres coses, és un fet antieconòmic.

* Què penses de la implantació d'ERC a Balears?

Crec que han fet molt bé. Hi ha gent que s'ha dedicat a dir que és contraproduent per al nacionalisme que un partit del Principat de Catalunya s'implantés a la resta de la nació catalana. Jo crec que és un acte de pedagogia social i de pedagogia nacional que hauria d'esser imitat per altres partits.

"BARCO DE REJILLA NO ES UNA FRASE RACISTA"

* El PSM ha assumit el discurs del colonitzador que diu que Barco de Rejilla és una frase racista, què contestaries a això?

Pobres! Això passa molt quan no es té un nord gaire clar i jo veig molta desorientació dins determinats partits que es diuen nacionalistes. Si hi ha una cosa elemental, és que a nivell popular, i no amb això s'ha de dir que es faci populisme, qualsevol país que està ocupat i que està colonitzat genera una sèrie d'expressions contra el colonitzador. Per exemple, quan Louis-Jean Calvet fa el tractat sobre glotofàgia, *Lingüística i colonialisme*, ell mateix tria la portada i hi posa un negre que crida: **Francesos, go home! Francesos, a ca vostra!** No crec que ningú s'atreveixi a dir això sigui un crit racista malgrat que d'una manera bastant contundent desqualifica els francesos pel fet d'esser-ho i els engrega. Per tant, Barco de Rejilla no és una frase racista.

* Es diu a Eivissa Barco de Rejilla?

No

* Hi ha algun mot de rebuig contra els colonitzadors espanyols?

Sí, per exemple, el terme Foraster. Ara bé, alerta! Hi ha hagut una davallada de l'ús del terme foraster. Jo record que quan era infant era un terme d'ús corrent a ca nostra i a qualsevol casa eivissenca. Aquest terme va anar perdent força a mesura que l'ús del català es restringia com també es reduïa l'abast mental d'allò que es podia dir en català. D'alguna manera la recuperació d'ús també comporta la recuperació del terme. És clar que a Eivissa el mot foraster existeix i s'està recuperant molt el seu ús.

* El President Gabriel Canyelles va a l'Expo de Sevilla i en un acte oficial el siulen per parlar en català, estàs

d'acord amb Gaziell que s'ha de parlar de separadors espanyols en comptes de separatistes catalans?

Evidentment. Jo record un article a la premsa d'Eivissa d'una persona que acompanyava el president Canyelles en representació del Consell Insular d'Eivissa. Ell en principi no tenia res contra dels sevillans i anava a l'Expo com una ànima beatífica va a un acte de germanor. Quan va tornar va dir: com poden entestar-se a dir que aquesta gent són els meus compatriotes si ens han fotut una siulada de cal déu perquè en Canyelles va parlar en català? Aquesta siulada va servir com element de consciència de quina posició realment jugam dins Espanya.

"DE VEGADES PENS QUE ELS POLITICS CATALANS QUE COMANDEN SON BRUTALMENT INGENUS"

* Què penses de la política d'un Prat de la Riba, Francesc Cambó, Jordi Pujol, Miquel Roca, Pasqual Maragall etc. de voler intervenir i participar en el govern d'Espanya? No creus que això és suïcida després que Nieto Alcalá Zamora digués a Cambó l'any 1918 que es decidís entre ser el Bismark d'Espanya o el Bolívar de Catalunya? No creus que un català esdevingui el Bismark d'Espanya és una cosa impossible?

Diuen que les persones són l'únic animal que travella dues vegades en la mateixa pedra. Bé, hi ha un determinat tipus de polítics que sembla ésser que travelen contínuament en la mateixa pedra. A qualsevol nivell, si hom vol muntar una empresa, el primer que fa és analitzar les expectatives que hi ha de mercat i els recursos de què hom disposa. Bé, si d'una manera continuada les expectatives són dolentes i els recursos que s'hi posen, sumats uns i altres es veu que no funciona, no em puc explicar per quina punyetera raó es vol tornar intentar. De vegades pens que els polítics catalans que comanden són brutalment ingenus perquè si tinguessin una mica més de mala fe, és possible que fins i tot tothom en sortís beneficiat. La ingenuïtat de voler arreglar Espanya, que és una cosa que a nosaltres no ens ha de preocupar per res però que es veu que a ells els preocupa que Andalusia estigui molt malament, econòmicament, fa que s'hi estavellin una i altra vegada.

* Quines iniciatives culturals parteixen del Consell Insular d'Eivissa?

El Consell Insular d'Eivissa ha estat posat en tela de judici unes quantes vegades perquè diuen que fa una política que no correspon amb la que sembla que hauria de fer un partit espanyol de dretes. Per exemple, a mi em va sobtar positivament que el conseller de cultura, Joan Marí Tur, digués abans de començar aquest estiu que tenia la intenció de convocar a Eivissa una cimera dels consellers de cultura dels Països Catalans. Tant de bo que aquestes expectatives vagin endavant i els consellers de cultura dels Països Catalans dissenyin una política cultural unificada.

* Sembla que el Govern Balear, intenta col·laborar amb TV3, què en penses d'això?

Jo pens que han notat que l'espai econòmic, polític, i això encara està més verd, l'espai cultural i informatiu, han d'acabar anant junts. És a dir, ja hi ha la intuïció que de vegades no formulen d'una manera clara i parlen de l'eix de la Mediterrània, que aquí hi ha un espai

...

Rótulos PALMA 7

Rètols lluminosos de tota casta
Som especialistes en tub de neó
Carrer Foners, 45. Tlf.: 46 85 14
Ciutat de Mallorca

TALLER MECANIC SERVICIO OFICIAL
CITROËN
REPARACIÓ I VENDA

Martorell
Reparació d'automòbils. Motors
diesel i Industrials
C/. Jeroni Pou, 49. Tlf.: 46 93 40.
07006 Ciutat

Bernat Joan: «Es ser espanyols no ens surt a compte»

...

econòmic, una zona de creació de riquesa que s'ha desenvolupat molt els darrers anys, que pot funcionar si l'economia va lligada a un espai d'informació en el qual puguin circular idees sense restriccions. Si ja existeix un espai econòmic, si després es crea un espai informatiu a la llarga l'espai polític caurà pel seu propi pes.

* *Parlant de mitjans de comunicació, heu tret la revista La Veu d'Eivissa i Formentera, ens en pots parlar una mica?*

Era una idea que ja fa temps teníem. A Balears necessitam un espai comunicacional on la gent catalana hi pugui dir la seva. Això és imprescindible.

* *Quins models heu tingut en compte a l'hora de dissenyar aquesta publicació?*

De vegades hi ha models en positiu i models en negatiu. Jo he de dir que La Veu d'Eivissa i Formentera és promoguda per les dues editorials que hi ha a l'illa que són Edicions can Cifre i Editorial Mediterrània. Bé, l'editor d'Edicions can Cifre, Antoni Cardona, jo record que quan ens vàrem començar a veure per dissenyar la revista va venir amb un exemplar de la revista El Mirall i deia: "veis el que no pot esser és una revista com això. Hem de fer un producte que arribi a la gent i que tothom ha de poder llegir i entendre. Ha de parlar i ha de tenir un llenguatge precís. Ha de tocar temes que interessin a la gent i ha de dir les coses sense embuts falsament intel·lectualistes". Això és imprescindible per connectar amb la gent. Si no ho fas així pots estar anys i anys escalfant-te el cap de perquè no

connectes per finalment arribar a la conclusió absolutament estúpida que la gent és beneïta. I la gent no és beneïta. El que passa és que la gent connecta amb un llenguatge que li sigui assequible i que li digui coses.

"ELS FUNCIONARIS ESPANYOLS DESPLAÇATS A EIVISSA HABITUALMENT NECESSITEN ASISTÈNCIA PSIQUIÀTRICA"

* *Pel que fa al tema de l'ensenyament que coneixes de prop, què tal els professors forasters que teniu per Eivissa? En queden molts encara? Se senten pressionats?*

A Eivissa tenim gairebé un 50% de professorat foraster. N'hi ha moltíssims però hi ha molt de canvi i molta mobilitat perquè se senten incòmodes. Abans de partir vaig tenir accés a un informe de la unitat psiquiàtrica de l'hospital de can Misses i deia que bàsicament eren funcionaris espanyols. La gent que està ben arrelada dins el seu context normalment no té massa problemes psicològics que requereixin assistència psiquiàtrica. En canvi els funcionaris espanyols desplaçats a Eivissa, els pobres en són clients habituals.

* *Tu ets soci de l'associació Llengua Nacional, creus que el fenomen del català light va de davallada?*

Jo crec que sí. La qüestió és que un fenomen com el dels blaveros de València pot aparèixer a altres indrets sota noms diferents. Per exemple, a València ataquen el nom i els símbols com la senyera. A Barcelona, en canvi, redueixen el model de llengua a l'àmbit estricte del barceloní i diuen que cal emprar *sapiguer* en comptes de *saber*, etc. Darrera el fenomen blaver o darrera el català light o darrera els qui diuen que és contraproduent que un partit que vol esser nacional s'instauri a tota la nació, hi ha un mecanisme mental semblant. Necessitam tenir una visió d'estat i deixar de banda les visions restringides.

* *Tu vas parlar del perill per part del nacionalisme català de caure en l'esquema d'església, com expliques aquesta tendència a la visió patriomonal i a crear-se els únics?*

Per definició, l'esquema d'església és contrari a l'esquema democràtic. Si només hi hagués una única representació del nacionalisme català, aleshores per definició seria un nacionalisme fonamentalista. Per tant és bo que arreu del país hi hagi diverses expressions del nacionalisme.

* *En Ghandi va dir: si m'obliguen a triar preferesc un govern propi encara que sigui dolent a un govern foraster, estranger, per molt eficaç que sigui, com veus això?*

Crec que és una sort que durant els últims tres segles l'estat espanyol no s'hagi arribat a consolidar com un estat que funcioni perquè si això hagués passat com ha passat amb l'estat francès, les nacions ocupades haurien desaparegudes com a tals. Aquest és el cas d'Occitània, de Bretanya o de Catalunya Nord on un estat francès competent ha fet molt de mal. Afortunadament Espanya és ineficaç. Mentre no tinguem un estat propi, cal procurar que l'estat foraster funcioni com més poc millor, que s'ensorri. Quan siguem independents i puguem organitzar el nostre propi país, sí que tindrem un interès directe perquè les coses funcionin.

* *En un article teu vas parlar del fet que el poder corromp però que la manca de poder, és a dir, la situació de dependència, encara corromp més.*

Sí. Hi ha un experiment psicològic que per a mi és una meravella. Un psicòleg nordamericà va agafar una sèrie d'estudiants universitaris que amb motiu d'unes protestes estudiantils van esser apallissats per la policia. Després dels maltractes els va dividir en dos grups. A uns els pagava uns quants penics, una autèntica misèria, i als altres els pagava no record si eren cinc o deu dollars perquè fessin una redacció a favor de la policia. Els qui van esser més favorables a la policia eren els qui havien cobrat més poc. Devien tenir la desagradable sensació que s'havien venut per molt poc i que per tant

havien de buscar una argument justificatiu. En canvi, els qui havien cobrat deu dollars ja es veia que no s'ho creien ni ells a allò que escrivien. És a dir, si un es ven per molt poc a un amo exterior, ha de buscar algun tipus de justificació perquè sinó és massa miserable. En canvi, si un es ven per molt potser no hagi de buscar justificació perquè els fets són mal d'amagar. Efectivament, el poder corromp en certa mesura però la manca de poder corromp molt més perquè et vens per una cosa que ni s'ho val.

* *Finalment, què penses de S'ARENAL DE MALLORCA?*

Estic molt content d'esser col·laborador de S'ARENAL. Crec que els atacs sistemàtics que hi ha hagut en contra demostren que S'ARENAL és el que ha d'esser un mitjà de comunicació, és a dir, un instrument de difusió d'idees, malgrat que aquestes idees incomodin una determinada gent. Però ja se sap, com es diu habitualment: si els pica que es gratin.

Jaume Sastre

Per una ràdio mallorquina dins Mallorca

Carta remesa al "Diario de Mallorca" dia 7 d'agost d'enguany:

Sr. Director, voldria que publicàssiu aquesta carta, que dirigesc a la Sra. Consellera de Cultura, Na Ma. Antònia Munar.

Distingida Sra. Consellera de Cultura,

Som del parer que hauríeu de veure si promoueu alguna emissora pública de ràdio que fomenti la música autòctona, en la nostra llengua. O si mirau de fer emetre un mínim de continguts autòctons i en la nostra llengua a les emissores que emetin des de Mallorca i per a Mallorca. Si no ho duc errat, crec que era l'any passat que als mitjans de comunicació audiovisuals espanyols

se'ls va establir un mínim de difusió de música i de pel·lícules espanyoles. ¿Per què a Mallorca no hem de poder fer igual, amb la nostra cultura?

Ho dic perquè ara, a Mallorca, els amants de la música espanyola ja tenen al seu abast la "radio ole", que n'emet tot el dia. ¿I no trobau que els mallorquins a qui ens agradi la nostra música també tenim dret a sentir-nos ambientats i com a ca nostra, dins Mallorca?

Un punt mallorquí dins tot el dial a Mallorca no crec que sigui massa demanar.

Rebeu una salutació ben cordial.

Jordi Cadentey

Conservem la nostra llengua

De deu mallorquins nou tenim qualque padrí, padrina, oncle o tia o coneixem qualque vellet o velleta que diuen "he vista sa nina" en lloc d'"he vist...", que diuen "som anats" en comptes d'"hem anat", que diuen "dóna-la-hi" i no "dóna-l'hi", i que tracten els desconeguts com "vós" i mai de "vostè", calc del castellà o espanyol "usted".

Són els darrers nadius monolingües en català mallorquí, la darrera generació de mallorquins que no parla altra llengua més que la de Mallorca. Els darrers que conserven un català mallorquí pur i net de lletjures castellanes que s'hi seguin incrustades. I mentrestant, n'hem d'aguantar uns que ens cerquen fer gatinyar, als mallorquins, discutint si hem de dir "torxa" o "antorxa"! Un entreteniment suïcida. No piquem l'ham per res del món!

Siguem positius i aprofitem el temps en actituds constructives. No dubt que

un dels homenatges més grans que podem retre als nostres majors -i a la nostra llengua- és fer-los companyia, moure'ls conversant, i gravar la seva parla preciosa en cintes de casset.

Institucions com la Universitat de les Balears o la Conselleria de Cultura, es podrien posar a disposició del poble mallorquí per rebre, reproduir, estudiar i arxivar el tresor lingüístic que constituïria aquest aplec oral de fonètica, morfologia i lèxic genuí català mallorquí si es duia a terme la meua iniciativa. També faig comptes suggerir-ho a les associacions cíviques Obra Cultural Balear i Llengua Nacional, de què tenc l'honor de formar part.

Les futures generacions ens ho agrairan, perquè Déu sap quantes n'hauran de passar fins que hi tornarà haver una Mallorca lingüísticament mallorquina.

Jordi Caldentell

Eléctrica Garrido

ELECTRICISTA

**Muntatges elèctrics
Estudis il·luminació**

Tlf.: 24.40.76 - 27.49.26

Reis Catòlics, 27. Ciutat de Mallorca

El grup parlamentari del PSM-Nacionalistes de Mallorca a Palma i els projectes de ports esportius

1. Anunciam a tota la ciutadania que la Gerència d'Urbanisme ha accedit a fer una Exposició Pública als baixos de l'edifici de Can Bauzà dels planells i del material addicional del Pla de Ports Esportius, recollint una proposta del nostre grup municipal. Consideram important que es conegui el Pla Director i que es faci arribar a l'opinió, als grups polítics representats a l'Ajuntament o en forma d'al·legacions a la Conselleria d'Obres Públiques.

2. Felicita l'Associació de Veïns del Molinar i animam a tots els ciutadans per recolzar la campanya Per Salvar Es Molinar dels projectes agressius i degradadors, a mode de club nàutic, que afegits al "gloriós" passeig marítim dissenyat i executat pel Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme, han fet malbé una possible regeneració de tot el Molinar.

3. El nostre Grup Municipal prepara una Moció global per dur al proper Plenari, respecte al municipi de Palma i a la vegada estudia i prepara al·legacions per presentar, respecte a multitud de problemes, tots ells de tipus desenvolupista i en-cimentador, que hem detectat a altres municipis de la badia de Palma, sobretot a Calvià i Andratx.

Oficina de Premsa
PSM-Nacionalistes de
Mallorca

El català estàndard serà genuí i unitari o no ho serà

L'Institut d'Estudis Catalans n'ha feta una de molt grossa, massa grossa, en "admetre a estudi" la pretensió d'oficialitzar un reguitzell d'impresentables vulgarismes barcelonins, la part grossa d'origen castellà. Aital ensopegada palesa com és d'infinita la submissió a què es veu sotmès l'idioma català. -¿Qui s'imagina la Real Academia Española pensant-se de fer llum verda a la incrustació en el lèxic espanyol de nyarros com "cap", "enterramiento", "nuvi", "brou", "estreñer", etc.?- Tret d'una vergonyosa claudicació davant una igualment vergonyosa situació de domini i de subordinació sociolingüística i nacional, ¿què podria explicar una tal bestiesa?

La disciplina nacional, sigui dit d'entrada, ens obliga a continuar reconeixent l'autoritat lingüística de l'Institut malgrat la provocadora i perillosíssima imprudència que ha comesa. Però com que no hi ha defensa com l'atac, no ens queda més remei, als partidaris del català genuí, que estrènyer el redol a la nostra primera institució lingüística tant com poguem, en el sentit de reorientar-la de cap a ala purificació constant i progressiva del nostre idioma. I amb aquesta he concebut dues iniciatives que per ventura l'Associació Llengua Nacional podria considerar i, en cas d'assumir-les, fer arribar a l'Institut. Heus-les aci:

Si recordam, recuperam i reivindicam l'esperit reguinitzador de Mestre Fabra, haurem de demanar-nos quines són les causes per què avui es vegin de fet absolutament bandejades del català modern unes quantes de característiques de la llengua clàssica, moltes de les quals es conserven ben vives a Mallorca, especialment entre les generacions més velles, les lingüísticament més pures. Em referesc a la desinència zero de la primera persona singular del present d'indicatiu -ESCOLT per ESCOLTO (=ESCUCHO)-; a l'auxiliar SER en els verbs reflexius i de moviment -SOM ANATS per HEM ANAT (=HEMOS IDO), SE SÓN SALUDADES per S'HAN SALUDAT (=SE HAN SALUDADO); a la concordança sistemàtica del gènere del participi amb el del complement directe -HE VISTA LA DONA (=HE VISTO A LA MUJER)-; a la combinació pronominal acusatiu-datiu, del català clàssic, en compres de la moderna -i espanyolitizant- datiu-acusatiu -LA'M DÓNA per ME LA DÓNA (=ME LA DA)-; a la recuperació del gènere femení original dels mots acabats en -or -UNA HONOR per UN HONOR (=UN HONOR)-; a l'ús sistemàtic dels pronoms personals En, Na -EN PEP per EL PEP (=EL PEPE), NA MARIA per LA MARIA (=LA MARIA)-; al tractament de "vós" -VÓS SOU per VOSTÈ ES (=USTED ES)-; entre moltes d'altres.

El prestigiós lingüista Francesc de Borja Moll, que sempre actuà d'acord amb l'Institut, acceptà i recollí les dites formes dins la seva Gramàtica Catalana, tret de la combinació pronominal acusatiu-datiu, que, sense arribar a proscriure explícitament, no considerava que fos "recomanable". Sobta comprovar que, en referència a totes les altres formes que he exposades, és impossible trobar en l'obra que cit cap aclariment ni un sobre l'origen de llurs respectives formes modernes que les han substituïdes, curiosament coincidents totes elles amb l'espanyol. No som cap filòleg, però encara no he trobat cap obra que demostrï que els dits canvis siguin deguts a una evolució pròpia del català i no a la influència

engolidora de la llengua del "Decreto de Nueva Planta". Si qualcú en sap cap, li agrairé que la'm faci conèixer tot d'una.

Reivindiquem el restabliment de les dites formes al mateix Institut que ha volgudes prendre en consideració les formes espanyoles del G.E."C". Si l'Institut continua essent d'Estudis Catalans, més encara haurà de prendre en consideració les formes pures catalanes -per molt arcaïques que a barcelona siguin, més catalanes que llurs substitutes d'ara i ja no diguem res del barbarismes castellans del G.E."C".- D'aquesta manera l'Institut es veurà entre l'espasa i la paret, entre el català i l'hibrid català-espanyol i haurà de triar.

L'altra iniciativa que he concebuda perquè la se pensi la nostra associació és que advertim l'Institut de les conseqüències gravíssimes que sens dubte duria l'oficialització de l'hibrid vulgar de barcelona. Que abans de fer-li llum verda, pensi que automàticament els perifèrics de Cadaqués, Tàrbena, les Balears i la Vall de Gallinera, tindrem el dret i l'obligació de reivindicar l'oficialització del catalaníssim article salat, a què hem renunciat per la unitat de la llengua, com els de l'Alguer, la Catalunya Nord, Tortosa, Vinaròs i de molts més d'indrets amb el "lo" masculí, o com els dels dialectes occidentals ho podran fer amb les formes verbals "florix", "sofrix",... Si admet a estudi i accepta les formes espanyoles de Barcelona, ¿com podrà rebutjar aquestes formes populars genuïnes catalanes? Si les rebutja, la seva autoritat lingüística damunt els catalanoparlants de fora dels límits del dialecte barceloní, haurà desaparegut; i si les accepta, el mateix Institut haurà esdevingut l'inductor a una proliferació diarreica de subestàndards catalans, haurà oficialitzada la secessió de la llengua catalana, n'haurà decretada la mort. Llavors ens caldrà fundar un Institut nacional de la llengua catalana, alternatiu al d'Estudis ex-catalans i, de tota aquesta brega i divisió entre nadius, qui en traurà tot el profit? ¿Per ventura el català? ¿O més aviat la "llengua" i la "langue" intocables, indiscutibles, intocades i indiscutides onsevilla se siguin introduïdes?

Com veim, l'I.E.C. juga amb foc. Que vagi molt alerta! Per acabar, una exhortació a la disciplina patriòtica: vius a presentar mai l'actual conflicte com a cap batalla exclusivament entre catalans "heavies" i catalans "lights". Anem allà deçà aquesta cortina de fum i tinguem ben present que, en realitat, la batalla segueix essent entre els partidaris de la llengua dominant la pressió engolidora de la qual ha incrustat un reguitzell de barbarismes en el llenguatge vulgar d'un dialecte local de la llengua dominada, i els partidaris d'aquesta darrera llengua, en definitiva.

Jordi Caldentell

P.S. El G.E."C". (Grup d'Estudis "Catalans") és el cercle partidari del gonellisme de Barcelona, per entendre'ns. Dels qui volen un híbrid català-espanyol a mida de Barcelona i se'n foten dels altres dialectes.

EMAYA i la gestió de l'aigua

Llegint la premsa estatal una cosa m'han admirat, i és que he pogut saber que a Madrid, tenint uns recursos d'aigua potable molt superiors als nostres, l'empresa subministradora "Canal Isabel II" s'ha proposat estalviar recursos i facturar menys venda d'aigua potable; i ho han aconseguit.

A Madrid, aquest estiu el consum d'aigua s'ha reduït de manera exemplar. A Mallorca també seria possible si EMAYA volgués, però ni tan sols s'ho han plantejat seriosament, el que els importa és que la facturació no baixi, i d'aquesta manera ens trobam que en comptes d'introduir mesures correctores que incentivin el baix consum, EMAYA es dedica a no deixar cap aquífer al marge de la canalització i posterior facturació; fins i tot, l'aigua de la Costera i de Sencelles els fa falta per mantenir la rendibilitat desitjada.

A l'hora de gestionar un recurs imprescindible i escàs com és l'aigua, que d'any en any augmenta la seva demanda, és necessari abandonar tots els criteris que no apuntin cap al seu estalvi màxim possible i això és el que EMAYA ha de fer, i no perseguir fins a la darrera gota l'aigua potable no canalitzada, oblidant-se perillosament de les necessitats i drets de les generacions futures.

Mesures per estalviar aigua n'hi ha moltes, però no hi ha més cec que aquell que no hi vol veure, i en aquest cas EMAYA és un cec interessat.

Guillem Ramis Canyelles

OCELLERIA WAKU WAKU

Animals de companyia, peixos i tortugues
Carrer Reis Catòlics, 33 - B
Tlf.: 27 00 46. 07007 Ciutat

Des de la Vall dels Tarongers

Per Joan-Antoni Estades de Montcaire i Bisbal

No tenen vergonya ni l'han coneguda mai

No tenen vergonya ni l'han coneguda mai. El passat mes de febrer el govern "socialista" espanyol rebia, amb tots els honor, un conegut dictador i assassí. Em referesc al dirigent comunista xinès Li Peng, responsable de la matança de la Plaça de Tiananmen a Pequín.

Un botxí, de raça groga, assegut a la taula del Rei i del President democràtic d'Espanya, és tot quan es pugui dir. Clar que, per als socialistes espanyols, només són dictadors en Pinochet de Xile o en Videla d'Argentina; com, per en Franco ho eren només Stalin o Tito. Però dictadors són dictadors. I, avui, sabem molt bé que l'estalinisme fou tan nefast, cruel i terrorífic -per no dir més- que el nazisme.

Cert que, això, no ho entén un govern centralista i imperialista. Per a ell sols hi ha la llei del pèndol. Dictadors dolents o dictadors bons. I la bondat o dolència d'aquests dictadors no està en funció de la seva actuació, sinó en correspondència a la ideologia que diuen representar.

Ja han acabat de baixar-se els pantalons

Quin paperet! El Rei Joan Carles I, al Palacio Real de Madrid, signant la modificació de la Constitució de 1978 que permetrà, a qualsevol ciutadà de la CEE, resident en territori de l'Estat espanyol, ficar el nas en la política municipal; això per començar, perquè, després, ja veurem on jeu en Gelat. Hi havia total la plana major, del "Reino", de "la España una e indivisible", més mudats que un ciri i més contents que un pasco.

Jo sóc i seguiré essent monàrquic per tradició i per convicció fins a la mort; però, el 27 d'agost de 1992, vaig sentir llàstima pel Rei. És clar que el pobre no és responsable dels actes dels seus ministres. Ell, per obligació, ha de signar tot quan presenta el govern espanyol de torn. Per a mi el vertader culpable d'aquesta baixada de pantalons davant el colonialisme de Maas-tricht són el "gobierno sociolista de Felipe González" i

els polítics de l'esquerra i de la dreta que tant els agrada, això, de les planures centrals.

I el que és més collonut és que aquests "Padres de la Patria" pensen haver fet un ou de dos vermells i, amb això, serem més europeus.

A mi, no m'interessa un batle anglès o francès a Fornalutx, per no anomenar un altre lloc. M'interessa que a ca nostra, a la nostra terra, comandem nosaltres, sense necessitat d'haver d'acudir a Madrid.

L'amo en Biel de Bunyola hauria d'estar empegueït

L'amo en Biel de Bunyola, -l'honorable cap de tota la tribu de mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers-, hauria d'estar empegueït de tornar a l'exposició sevillana del cinquè centenari del descobriment, acompanyat d'aquestes "il·lustres" entitats gonelles, com l'Associación Cultural Mossén Alcover, o aquesta altra fantasmada que té la barra d'anomenar-se Acadèmia de sa Llengo Balear.

Ja sabem que les nostres actuals autoritats autonòmiques, majoritàriament afiliades a un partit centralista, obediènt en tot i per tot a Madrid, no creu gaire, llevat d'honroses excepcions, en la nostra catalanitat. Fins i tot la majoria crec que hi està visceralment en contra. Però científicament la nostra llengua mai pot dir-se, ni tampoc mai s'ha dit, llengua balear, sinó llengua catalana. I legalment d'acord amb l'Estatut d'autonomia de 1983 el català és la llengua pròpia de la comunitat autònoma de les illes Balears.

Prescindint dels seus gusts personals, mentre sigui el cap de la tribu, mestre Canyelles ho hauria de tenir en compte. No anam, president Canyelles, amb aquests acompanyants; qui va amb un coix al cap d'un any ho són tots dos.

Comunicat de Convergència Balear

Convergència Balear vol informar a l'opinió pública que el passat dia vuit d'agost d'enguany el nostre regidor a l'Ajuntament d'Escorca, Sr. Josep Vicens i Colom, va renunciar a la regidoria de Cultura de l'esmentat consistori per les següents raons:

1. Per la manca de participació a les tasques pròpies del seu càrrec i per les contínues intromissions de persones del grup de l'actual batle d'Escorca.

2. Per la marginació en què es troben la nostra llengua i cultura, fet que provoca la desnacionalització d'un municipi que té un significat tan important per als mallorquins.

3. Per la manca total de consideració envers del patrimoni Cultural, tolerant la destrucció de camins públics, privatitzant i fins i tot enrajolant camins de ferradura, permetent obres a Son Massip, Can Palau, Can Termes. Ignorant la voluntat del poble de Sòller que s'hi oposa al Port Esportiu. El mateix podem dir del Port des Canonge.

4. Que els mes de novembre de l'any passat aquest regidor va adreçar-se al president del Consell Insular de Mallorca, Sr. Joan Verger, per demanar-li que FODESMA s'encarregués d'eixarmar les voreres dels camins, fer netes les fonts i millorar les àrees de descans del camí de sa Costera des de ses Marjades (Sòller) fins al Port de sa Calobra, passant per Bàltx de Dalt, Bàltx d'Enmig, Bàltx d'Avall, sa Costera, Tuent, s'ermita de Sant Llorenç (de l'any 1272) i les cases de sa Calobra.

5. Que dies després, el President Sr. Joan Verger va contestar al nostre regidor que aquesta ruta havia estat proposada per a restaurar dins el marc del programa LEADER, i era pendent d'aprovació per la Comunitat Europea, però que si un cas no es pogués dur a terme es reuniria amb els ajuntaments afectats per concretar la seva realització mitjançant FODESMA.

6. Que malgrat el temps passat no hi ha hagut cap notícia al respecte, mentre els fons s'amunteguen als contenidors i als seus voltants al Torrent de Pareis, al Port de sa Calobra i sobretot a la volta de Tuent, donant una imatge de brutor i desordre.

Convergència Balear denuncia amb contundència aquests fets alhora que estudia quines accions emprendre per fer canviar aquesta situació el més prest possible, sempre dintre del respecte més escrupolós a la legalitat vigent.

Convergència Balear
Secretariat de Premsa

Comunicat del PSM

Com bé sap l'opinió pública, cada vegada que hi ha campanya electoral ens esforçam en aconseguir que no s'embruti la nostra ciutat.

Hem procurat des de fa molts d'anys fer una campanya, no només respectuosa amb el medi ambient, sinó també induir a una participació activa dels ciutadans en defensa d'aquest.

Es per aquest motiu que hem procurat utilitzar uns elements publicitaris a mode de jardineres, politxons, banderoles i tanques publicitàries. Aquest tipus de campanya ens ha obli-

gat a multiplicar els esforços humans, tant a l'hora de posar el material, reposar-lo, mantenir-lo i llevar-lo.

Després de la darrera campanya electoral hem tingut un error important a l'hora de retirar les banderolles, degut a una sèrie de dificultats de tipus tècnic i humà.

Hem fet dues campanyes de llevada de banderolles que estaven fermades entre faroles o entre arbres, i malgrat això, encara han quedat bocins dispersos a determinades zones de Palma.

Agraïm als ciutadans

que han avisat dels residus de banderolles que queden a determinades zones. La setmana que ve procedirem a un altre repàs i procurarem que desapareguin els restes que encara hi ha.

Demanam als ciutadans

que degut a les dificultats que existeixen per aquesta feina, si poden avisar de l'existència de restes de banderolles ho facin a hores d'oficina als telèfons del PSM-Nacionalistes de Mallorca 721414 i 721626.

Moltó
Mobiliari Projectes i Decoració

Disseny propi

Francisco Moltó Blanes

JOAN ALCOVER, 60 - TEL. 46 39 50
07006 CIUTAT DE MALLORCA

D'Eugeni d'Ors a Bru de Sala

L'existència de la llengua catalana ha arribat finalment a més de tres milions de telespectadors d'arreu del món i hi ha estat present amb una certa dignitat en la inauguració dels Jocs de Barcelona gràcies a la pressió que han exercit conjuntament les entitats cíviques, alguns partits, la Generalitat i sobretot l'enorme pressió moral que la societat civil catalana gelosa i orgullosa del seu idioma va exercir damunt els organitzadors de l'acte.

Ningú ens ha regalat res i durant el camí hem hagut de fer front a les lògiques resistències externes, a la inèrcia estatalista però també a les travetes internes,

El govern espanyol i el «valenciano»

Convergència Balear vol fer pública la seva més enèrgica protesta al Govern Espanyol per la publicació de la Constitució Espanyola en "Valenciano", en un intent de diferenciar-lo del català.

Consideram aquest fet un greu atemptat a la unitat de la llengua catalana, un acte acientífic que contradiu l'opinió de la totalitat dels lingüistes del món.

Esperam que l'Obra Cultural Balear (OCB) expressi la seva protesta i demani explicacions al ministre espanyol de Cultura Sr. Jordi Solé Tura, al qual tan generosament varen convidar, oblidant-se fins i tot de donar suport al seus companys d'Omnium Cultural.

Jaume Mesquida i Llabrés
Secretari de premsa de
Convergència Balear

Per què m'han de negar dir-ho?

En primer lloc, perdó per la carta personal, és l'únic mitjà que em queda per fer ús de la llibertat d'expressió; en temps franquista, jo, per opinar, tenia Presència, Or i Flama, alguna cosa que es colava a la Vanguardia, la Pirenaica, la BBC, etc. Avui jo i els que pensen com jo, almenys a l'AVUI és del 0.0 % si no llepes el cul a la Generalitat o al govern central no hi ha res a fer.

Jo, abans era un "cochino-rojo-comunista-separatista", però avui en dia què hòsties sóc? ¿Algú m'ho podria dir?

Diuen que això és Democràcia, tindran barra!, si la mentida fos penable, Democràcia... Socialisme... nacionalistes, "d'entrada NO" si quan sent aquestes paraules que per mi són d'una mentida més gran que un gratacel, ¿per què m'han de negar dir-ho?, si

jo crec que això de Democràcia res de res, ¿per què m'han de negar dir-ho?, si jo crec fermament que això és la posada en pràctica de l'herència de Franco l'"atado i bien atado", ¿per què m'han de negar dir-ho?

Si jo crec que els governs d'aquí i els d'allà són criminals de guerra, per la seua participació a l'Irak (pous de petroli), o la no participació a Iugoslàvia (falta de pous) ¿per què m'han de negar a dir-ho?

Si la quantitat de coses que s'amaguen... no existeixen, ¿per què m'han de negar a dir-ho?, ¿per què no es poden publicar? ¿Per què més del 95 % dels intel·lectuals i polítics d'avui tenen aigualit el cervell...?

Gràcies "S'Arenal" per existir.

Josep Casalta i Casanovas

com les del poeta Bru de Sala el qual va publicar un article ¿Freedom for quién? a El Observador (15-7-92) on atacava els promotors de la campanya Freedom for Catalonia realitzada per sectors pròxims al pujolisme i a l'independentisme i on hi escrivia entre altres coses: "los ciudadanos de Catalunya disfrutan de tanta libertad como el que más a lo ancho del planeta. La democracia española es tan buena como las más avanzadas..." però paradoxalment l'article a ser publicat pocs dies després de la detenció d'una trentena d'independentistes que la guàrdia civil es va endur a Madrid. Per cert, què diríem si la policia francesa segrestés un grup d'espanyols i se'ls endugués a París a interrogar-los? On és la llibertat de què parla Bru de Sala? I això sense parlar dels tractes que hi van rebre.

En un altre ordre de coses, no disposem de la llibertat de contestar aquell article i fer-ho en català en el mateix diari on va escriure el poeta, perquè tot i que "El Observador" és finançat per empresaris catalans pretesament catalanistes s'hi ha d'escriure en espanyol. Això és llibertat?

Catalunya continua essent tractada com una nació subordinada, els Segadors no va rebre el tractament d'Himne nacional sinó que va ésser usat com a música de fons de l'entrada reial. Com ja va denunciar ERC i alguns comentaristes el rei Borbó seguint aquesta lògica va continuar saludant el públic i no es va quadrar fins que es van iniciar les notes de l'himne espanyol. Una jugada molt ben planejada però que no va tenir en compte les repercussions negatives per al projecte espanyol que pot tenir a llarg termini. De nou els límits de la llibertat que Bru vol amagar.

Suposo que sabran perdonar-me els coneixedors de l'obra i la figura de Xènius per gosar comparar-la amb la insigne mediocritat de Bru de Sala, però és una comparació que no té pas en compte els respectius graus de saviesa d'ambdós autors sinó que es fixa únicament en una certa semblança en l'evolució ideològica i de l'actitud cívica enfront de Catalunya dels dos personatges. Caldria dir, en desgreuge de l'Eugeni d'Ors, -el qual de president de l'Institut d'Estudis Catalans va esdevenir franquista convençut-, que el context històric li ho va afavorir molt: el regionalisme català gairebé el va expulsar i més tard el franquisme que no tenia pràcticament cap intel·lectual al seu favor ja que tots eren a l'exili, a les presons o amagats sota les pedres per por a la repressió el va acollir com a Eugenio Dos. Vull dir, que Bru de Sala no ho té tan fàcil per fer un salt d'aquelles característiques, perquè el context històric no ho afavoreix. Però qui sap on podria arribar en un context semblant al que va viure Eugeni d'Ors...

Bru de Sala va ser durant alguns anys dirigent comunista independentista i va acabar reciclant-se en defensor inquiet dels sectors més reaccionaris del regionalisme català. L'enorme inquietud actual d'aquest poeta apologista de la llibertat espanyola i enemic dels qui demanen més llibertat per a Catalunya és deguda, amb tota probabilitat, al fet que el moviment independentista català està creixent i creant un nou context que pot arribar a desemascarar personatges que com ell mateix s'han mogut molt bé en l'ambigüitat destructora del transfranquisme.

En una altra ocasió podríem parlar per quina raó les autoritats que es proclamen nacionalistes han estat tan generoses amb gent com Bru de Sala. ¿Potser encara es veuen massa condicionades per la por a les conseqüències de la síndrome Eugeni d'Ors de deslleialtat adquirida?

Jordi Solé i Camardons

El model de televisió autonòmica

Novament sentim parlar de televisió autonòmica, no és la primera vegada ni serà la darrera, ja que de tant en tant algú s'interessa per aquest tema i el treu a la palestra.

Pareix que hi ha hagut converses entre TV3 i el govern Cañellas per implantar una programació pròpia dins el canal autonòmic català. La idea sembla prou bona ja que en aquests moments les nostres illes han de menester una televisió pròpia encara que sigui amb un horari retallat.

Quan parlem de ràdio o televisió tot d'una surt la bubota del model de llengua que ha d'emprar.

A Andalusia, la televisió autonòmica Canal Sur utilitza el castellà estàndard i ningú no ho qüestiona, malgrat que a Andalusia tinguin una forma ben pròpia i definida de parlar el castellà. ¿Per què al nostre país es qüestiona la unitat de la llengua?

Aquesta pregunta correspon respondre-la a un sociolingüista, encara que el 90 % d'habitants d'aquestes illes saben la resposta o bé la intueixen.

El nostre partit, Convergència Balear, està to-

talment a favor del projecte de televisió autonòmica de les Balears, en llengua catalana estàndard; ens fa por precisament tot el contrari, que s'intenti utilitzar per desfer la llengua en tants dialectes com illes, creant una valencianització que ja altres han intentat sense èxit.

Benvinguda sigui la televisió autonòmica, nosaltres estarem sempre al seu costat mentre sigui un instrument al servei del país, però, sàpiga Sr. Gilet que ens tindrà de cara si intenta utilitzar-la en contra.

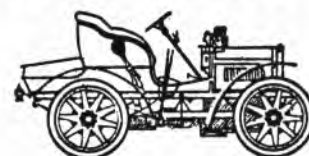
Tenim un model de llengua estàndard i és aquest precisament el que s'ha d'utilitzar, un model de llengua en el qual s'han expressat els poetes i escriptors mallorquins i amb ell han accedit a la universalitat de les seves obres, és el model de llengua acceptat per tota els intel·lectuals del nostre país així com el de la nostra universitat. És finalment, el que recull el nostre estatut d'autonomia.

Secretariat de Premsa

Tallers R I S E M A

REPARACIÓ I SERVEI MATAS

Reis Catòlics, 33 D - Tel. 27 23 25 - 07007 Palma de Mallorca

Holocausts silenciosos d'avui dia: el cas sudanès

Molta filmografia va aixecar l'holocaust nazi contra jueus, polonesos i altres ètnies, però avui dia segueixen els holocausts, sense films i en silenci. En amples àrees d'Àfrica, 15 milions de persones, en estat de guerra civil es troben directament amenaçades de morir a causa de la fam. Es tracta d'Angola, Moçambic, Libèria, Etiòpia i Sudà. De tots ells el cas sudanès resulta el més dramàtic. Es tracta d'un holocaust anunciat. Des de 1984 mig milió de persones hi han mort de fam, la meitat d'elles durant l'any 1988 enmig d'un silenci quasi total.

El problema consta de dues parts:

- La guerra civil d'extermini del Nord (àrabo-islàmic i pro-iraquí) contra el Sud (negre cristià i anti-iraquí). El Govern és islàmic, al Nord, i ha enviat un exèrcit de 50 000 homes per tal d'exterminar en genocidi les tribus del Sud, les quals habiten terres riques en petroli, níquel, urani i agricultura. Els negres del Sud han format grups guerrillers, amb 20 000 homes. Cinicament i de manera oficial, representants del Govern de Khartum han afirmat que no els interessa els pobles del Sud, sinó

llurs terres i riqueses minerals. En fi, problemes típics de les nacions obligades a suportar estats controlats per una altra nacionalitat, sols que duts als límits.

Com sol passar, el Govern sudanès també ha estimulat les disputes ètniques per dividir el Sud (com fan els racistes blancs a Sud-àfrica, o com ací han llançat el blaverisme per evitar la confluència catalano-valenciana). El govern central musulmà ha dut una política de genocidi contra el poble dinka, contra els xilucs i d'altres ètnies nílòtiques, les quals constitueixen el contingent humà de la guerrilla. Dins aquesta política s'encabeix la prohibició d'entrada de tota mena d'aliments en les zones controlades per la guerrilla i l'expulsió de les organitzacions humanitàries no-governamentals.

- I la segona part, que és la sequera del Nord islàmic, sequera comuna i estesa des de fa anys per tot el Sahel o zona subsahariana.

I a la sequera, guerra civil, genocidi i fam podríem afegir la possible utilització d'armes químiques contra el Sud i la permissivitat de la tracta d'esclaus negres. Increïblement, el Sudà és un dels pocs països del món on l'esclavatge és encara moneda corrent.

Un representant del Comitè per als Refugiats d'Estats Units va declarar. "Avui, el desastre que pateix Sudà fa petites moltes altres calamitats del món actual". En efecte, si l'ajuda internacional no hi arriba, entre cinc i sis milions de persones moriran de fam.

A hores d'ara, a Juba, capital del Sud, ja no queden provisions als magatzems. Mengen segons arriben avions. No tenen ni racions de menjar regulars. La gent, no cal dir-ho, està patint terriblement, mentre ací a Occident vivim en l'opulència i el consumisme desenfrenat. Unes anècdotes per fer-nos-en una idea: Una missionera va veure un matí un parell de germans de 14 i 15 anys que s'havien allistat a l'exèrcit, i preguntà a la mare la raó del fet. La resposta fou que "a l'exèrcit ells poden menjar una vegada al dia", i hi va afegir que si anaven a combatre i morien segurament seria millor per a ells. Això dona una idea del grau de desesperació d'aquella gent. Una altra dada: molta gent està tan dèbil que no poden resistir ni la menor malaltia i de seguida moren per qualsevol coseta de no res. Els hospitals estan pleins de gent consumida.

El director del CART (Equip Coordinat d'Agències d'Ajut) a Juba comenta que els estrangers són els únics que podem denunciar aquella situació. En són moltes, les persones agafades enmig d'aquesta situació, sense poder fer res per ells mateixos més que col·locar-se en posició fetal fins a morir.

Francesc M. Ramis i Trujillo

Ricard Colom i Ortiz

Necessitam la independència

El passat dijous dia 27 d'agost vaig veure el "Telediari 2" de TVE1, i quina va ser la meua sorpresa quan vaig escoltar més o manco aquestes paraules: "la reforma de la Constitució saldrà mañana publicada en el BOE en cinco idiomas: castellano, euskera, gallego, catalán y valenciano".

En un principi la meua indignació fou total: ¿com poden insinuar que el català i el valencià són dues llengües? Però, quan varen passar un parell de minuts, vaig pensar que tal vegada tnién raó, i que per aquesta mateixa regla de tres el BOE s'hauria de traduir a les cinquanta llengües d'Espanya, és a dir, madrileny, granadí, asturià,

gadità, etc. Bromes a part, això ha estat un de tants atemptats contra la nostra llengua i cultura als quals ens tenen avesats els espanyols. L'Estat espanyol utilitza la tàctica de "divideix i venceràs", i pel que sembla li està donant bons resultats.

Per això, i moltes altres coses, cada dia estic més convençut que per salvar la nosta llengua, cultura i identitat de l'imperialisme espanyol i francès necessitam la independència dels Països Catalans. Tenc l'esperança, però sobretot la certesa, que cada dia són més els mallorquins que pensen com jo.

Les Millors Orquestres...

Per noces, celebracions especials, revetlles...

Els més entretinguts grups
d'animació infantil, pallassos, màgics...

Avda. Jaume III, núm. 3. Pral. A.
Telèfons.: 72.02.89 / 72.87.06,
Fax: 72.00.94

El llibre d'avui

Sociolingüística a l'abast

Solé i Camardons, Jordi. Iniciació a la sociolingüística. Ed. Barcanova. Barcelona 1992.

ens presenta un repàs històric divulgatiu de gran interès, des dels seus orígens fins als diferents corrents actuals.

Jordi Solé i Camardons és un dels sociolingüistes més prolífics del nostre país, és l'autor de "Text i context" i "Sobirania sociolingüística catalana", abandona les seves reflexions referides al cas català i ens presenta ara un llibre de teoria sociolingüística que té una virtut, comparativament amb els del seu gènere: tant el llenguatge com el contingut són francament entenedors per als lectors no especialitzats.

Solé i Camardons fa un esforç de divulgació dels plantejaments sociolingüístics a partir de la crítica lingüística oficialista i de les seves mancances. Paral·lelament, aborda temes tan interessants com ara els condicionaments lingüístics de les societats, els processos de substitució i normalització lingüística, els mecanismes psicosocials del canvi lingüístic, etc. En aquest sentit, en l'obra que comentam hi diferenciam dues parts. La primera és una mica més àrida per als no iniciats que simplement els agradi cercar marro o exemples aplicables al conflicte lingüístic català. És la part més teòrica en la qual fa un repàs dels postulats dels clàssics com ara Saussure o Chomsky i teoritzava sobre la llengua, la comunicació i la sociolingüística, disciplina de la qual

La segona part, molt més interessant, tracta de les qüestions clau de la sociologia del llenguatge com ara la lleialtat i deslleialtat lingüística, la variable generacional i el factor sexe, per esmentar només uns exemples. En aquest última part, aborda també l'anàlisi dels mecanismes psicosocials del llenguatge (prejudicis, complexos, autoodi...) i hi abunda temes clau que com el contacte i el conflicte lingüístic (desequilibris, disglòssia, substitució, subordinació, interferències processos de normalització, etc...).

Segons l'autor, "ni la gramàtica ni la lingüística moderna (tradicional) no s'interessen per l'ús concret, ni el canvi lingüístic, ni per la situació o la intenció en l'ús lingüístic". Per cobrir, doncs, aquestes mancances, la sociolingüística "pren en consideració totes les variants lingüístiques: idiomes, dialectes, registres, estils... i estudia totes les menes de discursos en relació a la societat que els produeix". En resum: "mentre la lingüística es preocupava per la llengua, és a dir, (...) de les paraules, la sociolingüística, en canvi, s'interessarà pels parlants", la qual cosa fa que calgui relacionar llengua i nació, tal com és la intenció última de l'autor.

Auto-Radio

ZUBIRI

Auto ràdios
Auto alarmes

Alarmes per a motos
Tancament centralitzat
Eleva-llunes
Telèfon mòbil

Antoni Ribes, 54. Tlf.: 46.21.86. Ciutat

Marginació social a Mallorca (XII)

Panorama de serveis, recursos i mancances

Per Jaume Santandreu i Sureda

PANORAMA DE SERVEIS, RECURSOS I MANCANCES

Ens serà impossible en poc temps destriar tot el panorama. ho anirem fent a mida que analitzem els diferents punts de la marginació. Avui només presentarem una espècie de miradors des dels quals puguem escampar una mirada crítica sobre el que es fa i es planifica dins el camp de la marginació social. Són uns treballs diguem-ne oficials, que examinarem sense cap pretensió de ser exhaustius.

Serà simplement una ressenya bibliogràfica, afegint-hi una pinzellada de tot allò que manca de forma cridanera i urgent. Agruparem les publicacions entorn de l'Organisme que l'edita.

Consell Insular de Mallorca

BASES PER A LA PLANIFICACIÓ DE L'ACCIÓ SOCIAL A MALLORCA. De 1988 a 1990, el CIM ha publicat 9 volums, amb aquests títols: El marc socio-demogràfic dels serveis socials. Guia de prestacions. Elaboració d'instruments d'informació i documentació. Apunts per a la història de l'acció social a Mallorca, en el franquisme. La planificació social. Estudis sectorials. Taules gràfiques. Estructura econòmica de la despesa social. Els serveis socials d'atenció primària als municipis.

Estudiarem dos toms. Estudis sectorials i Guia de prestacions.

El primer és un treball de 343 pàgines, elaborat dins el marc del conveni del CIM amb l'Escola de Treballs Socials. Com diu el títol general és un estudi de base, al qual es remeten els altres treballs. Estableix una base conceptual, aportant, de forma extensa i minuciosa, plena de cites, **TERMINOLOGIA**, tipologies, configuracions, caracteritzacions, estudis de fonts, orientacions legals, dades estadístiques i bibliografia.

Ofereix una base pel coneixement dels serveis generalitzats i polivalents, inserint sobre la territorialitat. Aporta una base pels anàlisis sectorials com infància, adolescència, dona, vellesa, minusvàlua, marginació i transeünts, toxicomanies, gitanos, i moviments de participació ciutadana. És aquesta obra un treball molt profitós pel seu gran bagatge de conceptes i teoritzacions.

La Guia de prestacions, al llarg de 217 pàgines, mostra totes les fonts de les quals es puguin treure subvencions, ajudes, prestacions... Dels Ajuntaments, de l'Inem, de la Seguretat Social en els diversos règims, de la Comunitat Autònoma... En cada un d'aquests per la recerca de recursos i per saber d'on vénen els vents i les filosofies de les ajudes.

Comunitat Autònoma de les Illes Balears

La Conselleria de Sanitat i Seguretat Social presenta -en castellà!- un **PLAN CUATRIENAL DE SERVICIOS SOCIALES Y ASISTENCIA SOCIAL**. És del març de 1990 i obeeix a la llei d'acció social d'aquesta Comunitat, aprovada pel Parlament nostre l'abril de 1987, la qual llei obliga a fer aquest pla. Cada quatre anys el Govern Autònom ha de fixar prioritats, fer propostes concretes pels centres i serveis i aportar una estimació econòmica.

El pla parteix de les "Bases" del CIM, de les aportacions dels Consells de Menorca i Eivissa, de l'estudi de la Universitat Balear, passant-ho tot pel Consell Superior d'Acció Social. Aquest pla és vinculat per les diverses entitats col·laboradores, les quals han de registrar-se al **BANC DE DADES** de la Conselleria de Sanitat.

Convé tenir molt presents els criteris generals

prioritaris d'actuació (pàg. 11), perquè són una declaració de principis i intencions, la qual cosa vol dir que fora d'aquestes directius serà gairebé impossible d'intentar fer res.

El pla, dins una perspectiva molt poc agosarada i mancada de realisme, proposa uns petits retocs a tot allò que ja existeix, posant una forà especial a la xarxa de serveis socials generals, val a dir a l'atenció primària. La finalitat d'aquests centres és informar, fomentar la cooperació, organitzar l'ajuda domiciliària i desviar els problemes, una volta catalogats, als centres d'atenció secundària. Determina que el personal fix d'aquests serveis seran assistents socials i administratius, contractant professionals per tasques concretes.

La Conselleria de Sanitat encarregà a la Universitat de les Illes Balears, setembre de 1989, un Informe Tècnic de Base pel Pla Quatriennal. aquest estudi aporta conceptes i terminologia en dos capítols determinats: assistència primària, val a dir serveis generals dins el propi àmbit; i assistència secundària, o sigui serveis específics fora del propi ambient. Els capítols són els mateixos de sempre: Infants, drogaaddictes, dona, minusvàlids, vells, marginats adults, minories ètniques... Les aportacions resulten poc novelles i originals i les perspectives de futur molt magres. En definitiva aquest treball dona to i base al document abans esmentat.

Ajuntament de Ciutat

GUIA DE SERVEIS PER AL TREBALL SOCIAL. Segons Joana Gual, aquest volum pretén ser, i a la pràctica és un vertader instrument de feina pels treballadors socials.

S'hi començà a treballar l'any 1984, encarregant-ho a l'Associació per a la Investigació i els Estudis Socials.

De cada servei, de cada centre, en fa una fitxa completa i pràctica, on hi posa l'adreça, finalitat, objectius, titular, organització, àmbit territorial, data d'inauguració, població que atén, serveis que ofereix, nombre de places, horari i calendari, requisits d'admissió, mitjans, personal i finançament. Posada al dia continua essent una bona guia.

DADES PER UN SERVEI SOCIAL DE LA CIUTAT. Treball de base, més bè de luxe, pel coneixement sociològic de Palma, amb riquesa de dades i sistematització acurada. Un vertader feiner, malgrat sigui, al manco per a mi, més curiós que pràctic.

Visió Crítica:

- Valuosos estudis, complets en: allò que tracten, essencials pel domini de la terminologia i per saber per on val les correnties ideològiques i tècniques.

- Contemplats des de la **MARGINACIÓ NOSTRADA** ens semblen teòrics i llunyans. Fan cop. Sobre el paper sembla com si tot ja estigués arreglat. Mentre no aporten res més enllà d'un pocs retocs.

- Amb tot i això són un testimoni de la feina que es fa. Molta i seriosa. Gràcies a una gent que hi era i seguirà essent-hi. La creativitat i l'empenta neixen, en gran mesura, de l'exterior dels estaments oficials, d'aquí el predomini de les entitats particulars-col·laboradores, sobre tot l'Església.

- Tot es fa per triplicat. Hauria estat molt millor que les tres entitats s'haguessin posat d'acord. Com també que haguessin demanat més veu als qui hi treballen directament.

- Manca una coordinació directa i calenta. Tal volta seria bo una espècie de Síndic de greuges socials. Com sempre l'oli es segueix perdent per les juntes.

- Tots aquests centenars de pàgines resulten fredes i llunyanes, però el punt més greu, cruel, és el capítol de les absències. **RES DIUEN**, res de res, sobre els temes tan importants i angoixosos per a nosaltres, com són: **MALALTS TERMINALS, MARGINATS RESIDUALS, MALALTS DE REBUIG, MALALTS PSÍQUICS EN LLIBERTAT, PROSTITUCIÓ, PRIMERA ACOLLIDA PERMANENT, ATENCIÓ ALS QUI NO ES SOTMETEN ALS REGIMS ESTABLERTS...**

Força Barça!!

Barcelonistes avui podem
a la fi alçar les copes,
plenes fins a vessar
amb cava ben català.

Per brufar l'assoliment
del guardó més anhelat,
per l'afició culera
com n'és la copa europea.

En Vicenç de Son Rapinya

Conya esportiva

Ja tenim la copa
i hem guanyat la lliga,
mentre que als de blanc
les cames els fan figa.

Si per celebrar-ho
anem al restaurant
a l'hora de les postres
hem de demanar
crema catalana
per l'àpat acabar,
no pas "llet merengada"
que ens faria mal.

En Vicenç de Son Rapinya

La Serietat a l'Espectacle té un nom:

Telèfons: 72 16 74 / 75
Espectacles Miquel Jaume

Carrer Pare Ventura, 5
Ciutat de Mallorca

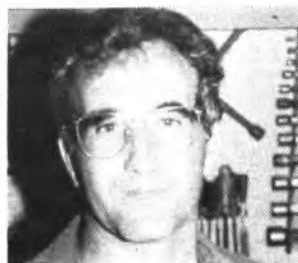

INDEPENDÈNCIA

Viuríem millor independents? Hem d'anar sols o amb els altres catalans? Quins partits hem de votar?

Andreu Barceló (Ferreria Andreu-Mateu): No hem de dependre d'Espanya per res. Hem de ser independents i anar federats amb els catalans. Hem de votar Unió Mallorca.

David Garcia (Mecànic): Indubtablement que sí. Hem de votar parits d'obediència illenca.

Jerònia Salom (Estudiant): Sí, nosaltres som mallorquins. Hem d'anar federats amb els catalans. Hem de votar el PSM.

Marc Teruel (Autos Marcós): Independents no hauríem de pagar tants d'imposts. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

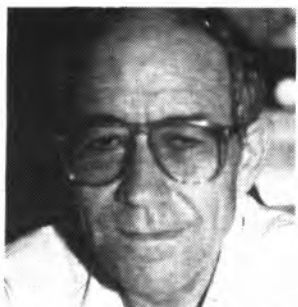
Joana Martorell (Perruquera): Els mallorquins hem de defensar les nostres coses; hem d'aconseguir la independència. Jo votaré Unió Mallorca.

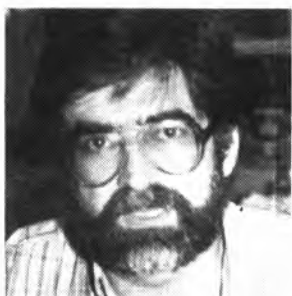
Mateu Alemany (Bar Alemany): Jo trob que sí. Federats amb els catalans i els valencians. Unió Mallorca és el partit dels independentistes.

Antoni Esteve (Cristalleria Balear): Sí que viuríem millor; ens hem de federar amb els catalans i valencians. Crec que Unió Mallorca serà el partit per aconseguir la independència.

Josép-Antoni Palau (Bar la Bóta): Viuríem millor, amb els catalans i valencians hem d'anar. Hem de votar UM per aconseguir-ho.

Joan Canyelles (Mestre d'EGB): Viuríem infinitament millor. Federats amb els catalans i els valencians. Hem de votar partits nacionalistes; el PSM és el partit per la independència.

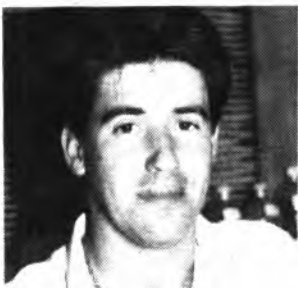
Jaume Martorell (Granja Alzina): Clar que viuríem millor. Hem d'anar amb els catalans, Barcelona és la capital dels PPCC. Hem de votar partits com Unió Mallorca.

Antoni Medina (Bar Don Quijote): Així com estam, estam bé. No som independentista.

Margalida Capó (Perruqueria Maco): Independents comandariem a ca nostra; crec que hem d'anar tots sols i votar partits nacionalistes mallorquins.

Francisco Morales (Bar Mallorca): Segur que sí. M'agradaria que anàssim amb els catalans i valencians. Hem de votar el PSM.

Josép Falcó (Mecànic): És clar que sí; mallorquins, catalans i valencians hem de constituir la mateixa nació. Crec que hem de votar Unió Mallorca.

Joan Sastre (Periodista): Som nacionalista i dic que sí. Hem d'anar federats amb catalans i valencians. El PSM és el partit que ha d'encapçalar aquesta lluita.

Xisco Hernández (Administratiu): Viuríem millor. Amb les divises que ens entren... Tenim una mateixa identitat amb els catalans i valencians; i ens hem de federar amb ells. Qualsevol partit nacionalista és bo; Unió Mallorca m'agrada.

Maria del Carme Miranda (Bar Gari): Estariem millor. Hem d'anar tots sols i hem de votar partits mallorquins.

Antoni Fuster (Autoràdio Palma): Estic segur que sí. Hem d'anar amb els catalans i valencians i hem de votar al PSM.

Isabel Rodríguez (Perruquera): El govern espanyol s'endu massa doblers de Mallorca. Hem d'anar amb els catalans i valencians, que són la nostra gent. Hem de votar Unió Mallorca si volem la indepen-

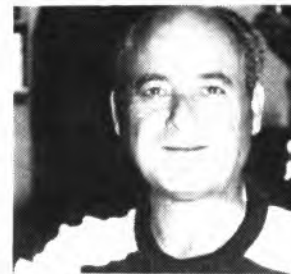
Maria Mascaró (Perruqueria Eboli): Pens que sí, hem d'anar tots sols i hem de votar UM.

Martí Quevedo (Joieria Orly): Crec que sí, ara no anam de cap manera. Els espanyols s'enduen massa doblers de Mallorca. Hem d'anar amb els catalans, que són gent seriosa i feineria. Hem de votar el PSM si volem aconseguir la

Margalida Gelabert (Pastisseria Real): Estariem beníssim, els doblers quedarien aquí. Hem d'anar federats amb els catalans i

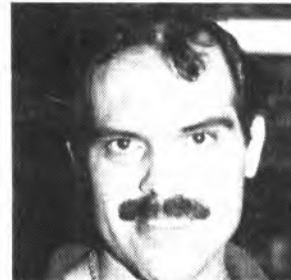
Carlos Jiménez (Bar València): Podríem viure millor independents. Crec que hem d'anar tots sols. Jo votaria UIM.

Francisca Villalonga (Bar El Cambio): Viuríem millor; federats amb els catalans i valencians. Unió Mallorca és el meu partit.

Francesc Moltó (Mobles): Hem de ser independents, juntament amb els catalans i valencians. Crec que hem de votar Unió Mallor-

Francisco Gamero (Taller mecànic): Jo som espanyol; però pens que indepen-

Joan Mates (Taller Risema): És clar que sí; hem d'anar amb catalans i valencians i

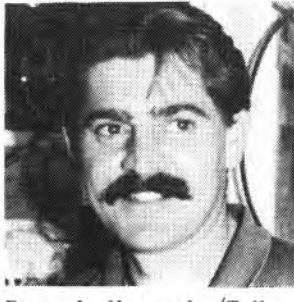

INDEPENDÈNCIA

Viuríem millor independents? Hem d'anar sols o amb els altres catalans? Quins partits hem de votar?

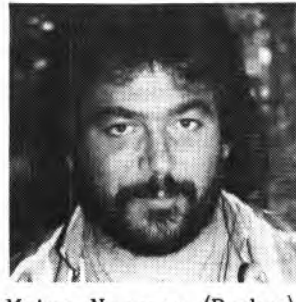
Pere Suau (Bar les Columnes): Estaríem millor, no hauríem de mantenir els altres. Hem d'anar tots sols. Unió Mallorquina hem de votar.

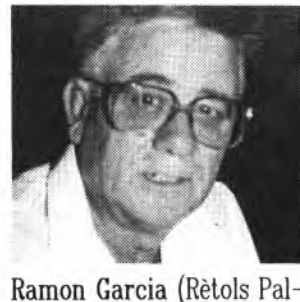
Pere J. Horrach (Tallers Hispània): És una utopia, però crec que sí que viuríem millor; federats amb catalans i valencians. Hem de votar el PSM.

Maria J. Frau (Toldos Frau): És clar que sí, hem d'anar amb els catalans i valencians, que són els nostres germans. Per aconseguir-ho hem de votar ERC, i aconseguirem la independència.

Mateu Noguera (Barber): No hem de pagar ni un duro a Madrid i ens hem de fer independents i anar tots sols. Hem de votar Unió Mallorquina.

Ramon Garcia (Rètols Palma): Catalans, valencians i mallorquins units serem la millor nació d'Europa. Supòs que Unió Mallorquina és el partit que hem de votar els mallorquins.

Marta Ferrers (Bar Santandreu): Sí, mallorquins, valencians i catalans tots aplegats. El PSM ens pot dur a la independència.

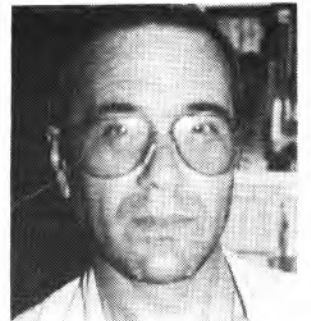
Maria Gomis (Mestressa de casa): Mentre no anem amb els forasters, ja em va bé. Hem d'anar tots sols. Hem de votar Unió Mallorquina.

Rosa Cortès (Bar Pílares): Clar que viuríem millor, ara els espanyols s'enduen els doblers a fora; hem d'anar amb els catalans i valencians i hem de votar el PSM.

Miquel Ensenyat (Perruqueria Ensenyat): Independents comandariem a ca nostra i administrariem els nostres doblers. Hem d'anar tots sols i hem de votar partits d'obediència mallorquina.

Eva i Maria Angeles (Bar Les Estrelles): Sí que viuríem millor; hem d'anar amb els catalans; crec que hem de votar UM.

Matrimoni Sitjar-Bastida (Perruquers): Independents viuríem millor. Hem d'anar amb els catalans i valencians i hem de votar Unió Mallorquina.

Matrimoni Prades-Martínez: Crec que sí, hem de votar partits mallorquins i llavors anar amb els catalans i valencians.

Matrimoni Guijarro-Barrios (Bar S'Amfora): Clar que sí. Hem d'anar tot sols i hem de votar el PSM.

Alberto-Vicenç-Maria (Cas Bombero): Independents viuríem millor. Hem d'anar tots sols i votar UM.

Lina Alemany i fill (Aucelleria): Viuríem millor, de molt. Hem d'anar tots sols i hem de votar partits com UM.

S.A.E.
Jaume Mesquida Llabrés
VENDES
Suministres i aparellatge elèctric

C/. Sant Francesc de Sales, 62
Tel. 20 95 90 CIUTAT

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SBERT
SANT MIGUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
Graduam i adaptam lentilles
Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
Ulleres de sol i graduades
Tlf.: 72 14 25

Marbreria Torrents
Marbres, pedres, granits i decoració en general
C/. Ausies March, 2.
Tlf.: 29.44.03. Ciutat de Mallorca

Es necessita jove per autoventa a comissió de material elèctric pels mesos d'agost, setembre i octubre.
Vehicle propi.
Zones de Calvià i s'Arenal.
Tlf. 20 95 90

ELECTRONICA
El Gaucho
SERVEI TÈCNIC
* Televisió
* Vídeo
* Ràdio Cassettes
* So
* Instal·lacions Antenes
Col·lectives, Individuals
i Parabòliques
DISSENY I ASSESSORAMENT
* Electrònica Industrial
* Telecomunicacions
* Alta Fidelitat
* Registradores
Electròniques
Carrer Mallorca, 2 07600 S'ARENAL DE MALLORCA
Carrer Sant Cristòfol, 82 Tel. 26 34 23 Fax 26 61 19

INDEPENDÈNCIA

Viuríem millor independents? Hem d'anar sols o amb els altres catalans? Quins partits hem de votar?

Emili Bornay. (Gravat Naybor): Si ho aconseguim, és clar que sí. Hem d'anar amb els catalans. Hem de votar Unió Mallorquina.

Joan-Pere Martínez (barber): Es possible que sí, hauríem d'anar amb els valencians i catalans. Jo no vaig a votar.

Miquel Vanrell i Miquel Taverner: Som els únics que podem demanar la independència; la mar ens separa d'Espanya. Hem d'anar amb catalans i valencians i hem de votar Unió Mallorquina.

Matrimoni Vidal-Expósito: Amb els catalans i valencians hem d'anar. El PSM ens pot dur a la independència.

Motos Salom
Jerónimo Pou, 9 468136
Tomas Forteza, 24 462686

Ramon Martorell (Servei Oficial Citroën): Es ben ver que viuríem millor. Hem d'anar tots sols. Hem de votar Unió Mallorquina i ho aconseguirem.

Matrimoni Crespi-Rionda (Bar Ankerman): Trobam que sí. Hem d'anar amb els catalans i valencians. Hem de votar el PSM.

Matrimoni Quetgles-Florit (Papereria Florit): Hem de viure independents d'Espanya, ens hem d'ajuntar amb catalans i valencians i hem de votar partits nacionalistes de Mallorca.

MRW
TRAMESES
URBANES,
NACIONALS
I INTERNACIONALS
Servel de missatgeria
Carrer Berlin, 24
Tlf.: 74.33.35 - 36.
S'Arenal

Rosa-Maria Llopis (Cas Muré): Viuríem més bé, tot el que guanyam quedaria aquí. Hem d'anar federats amb els catalans i hem de votar els Verds mallorquins.

Josep Rosselló. (Concessionari Renault): Supòs que sí; amb els catalans hem d'anar ja que ens hi entenem molt millor que amb els andalusos. Hem de votar Unió Mallorquina.

Reparació de frigorífics, rentadores i maquinària d'hosteleria
Carrer Cannes, 34-D
Tlf.: 74.33.02 - 74.16.74
S'ARENAL DE MALLORCA

Zoldos

Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

MI MUEBLE

Exposició i venta de mobles
Ronda Migjorn, 103. Tel. 66.15.64. Llucmajor.
C/. dels trencadors, 7. Tlf.: 26.16.29 s'Arenal

EXPOCOCINA

MOBLES DE CUINA

DECORACIÓ *Mateo palmer* PROJECTES

REIS CATÒLICS, 80. TELÉFON I FAX: 41 37 52 - 07007 CIUTAT DE MALLORCA

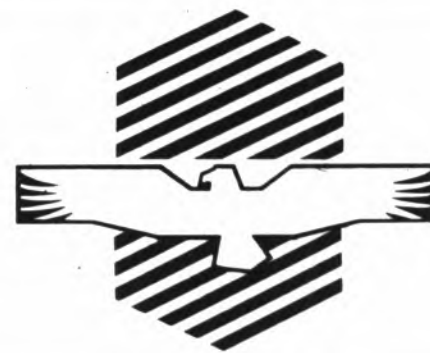
LLIBRERIES
a la seva mida
CLÀSSIQUES
FUNCIONALS
DE FUSTA
LACADES

Si estava pensant transformar aquesta paret en un espai útil i agradable, passi per MASSIS i demani les seves llibreries a mida. Se'n durà una sorpresa.

MASSIS

MOBILIARI-DECORACIÓ

Arxiduc Lluís Salvador, 20 - Tlf.: 75 19 86
CIUTAT DE MALLORCA

ASCENSORS
ASPE S.A.

C/. MARINETA, 7.
TELS.: 26.62.32 - 26.62.54. FAX: 490763
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

EL MILLOR DE LA
CUINA DE
CATALUNYA A
LES BALEARS

Rte. Pirineu

RESERVI

Tel. 76 83 54

LA SEVA TAULA
Camí Veïnal La Real, 24
PALMA DE MALLORCA

RESTAURANT CAFETERIA

Cuina mallorquina i internacional
Selecte assortit de tapes
elaborades al moment
Graells de l'lenya
Especialitat en paelles i fideuada
C/. Amilcar, 14. Tel.: 49.27.64
S'Arenal de Mallorca

AMILCAR

RESTAURANT
MARISQUERIA

*La
Toscana*

Al 30è aniversari,
continuem amb la
bona cuina...

Banquets, batejos,
comunions, noces...
Demanau presupost
sense compromís.

Carrer Joaquim Verdaguer, 9.
Tlf.: 26 10 56
07600. S'ARENAL DE MALLORCA

C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

Bar restaurant

EL BIERZO

Menjar típic leonès. Carn de bravatell. Peix fresc.
Botillo. Lacon. Pernil. Morcilla. Chorizo.
Entrecido. Cecina. Formatges. Vins del Bierzo.
Dilluns tancat.
Tlf.: 26.97.54. Camí Can Pastilla n. 102. Can Pastilla

Restaurant Almirante

Peixos - Mariscos - Carns - Barbacoa
Punta Cala Estància, 1
Tlf.: 49.20.05 Can Pastilla

RESTAURANT ROCINANTE

Menú a 600 pts.
Carrer Joan d'Austria, n.º 15
Tel.: 741473. Badia Gran

Gastronomia

Es Mollet

Diumenges Tancat

PEIX I MARISC
A LA PLANXA
ES PORTITXOL - ES MOLINAR

PARRILLA - GRILL

Bar
CAN TORRAT

Especialitat en carns al caliu.
Graella a disposició dels clients
Camí de les Meravelles. Sortida 3 de l'autopista.
Tlf.: 26.20.55. S'Arenal de Mallorca

BAR - RESTAURANTE

Andreu

Som especialistes en:
Arròs brut, paella, cordon blue,
bistec al pebre bo, sípia, conill a
l'allet, llenguado menier, carns i peix
en general.
Carrer de la Grua, 6. La Ribera Can
Pastilla.
Sortida 2 de l'autopista (dimarts
tancat)

RESTAURANT

Hannen Saß

Direcció: ANTONI FERRER

Horari de 17 de l'horabaixa a la una de la matinada
AUTÈNTICA CUINA ALEMANYA I
CERVESA DEL BARRAL IMPORTADA
DECORACIÓ TÍPICA ALEMANYA
Targetes Visa. Terrassa a l'aire lliure

Carrer Miquel Pellissa, 4 Bierstrasse
Tel. 26 60 01 - S'ARENAL DE MALLORCA

POLLASTRES rostits per menjar o per endur-se'n
Qualitat en HAMBURGUESES, «PINCHOS» I ENTREPANS
Carrer Dos de Maig, cantonada Josep M. Quadrado
Tels. 26 90 17 - 10 - S'Arenal de Mallorca

Cafeteria

Can Tanos

Pizzas - carns i tapes.
Se fala galego.

Carrer Cardenal Rossell, 88. Tlf. 49 11 10. Coll d'en Rabassa.

Café Las Palmeras

GRUMEIG PER PESCA,
ENTREPANS, TAPES

C/. Capità Ramonell Bolx, 2 - Tel. 27 10 33 - ES MOLINAR

Restaurant Peralta

Carns a la brasa. Graella a
disposició dels clients
C/. Marques de Tenerife, 47. Son Ferriol

Trieste

Ristorante - Pizzeria

Servici a la carta amb novetats en pastes i carns
Pizzes per endur-se'n
Plaça Alexandre Fleming, 2 - B
Tlf.: 29 21 82. Ciutat de Mallorca

RESTAURANT BRASILIA

BANQUETS DE BATETJOS,
NOCES, PRIMERES COMUNIONS I
FESTES SOCIALS

Avinguda de Bartomeu Riutort, entre balnearis 1 i 2
CA'N PASTILLA - TELS. 26 01 19 - 26 45 63

CAFETERIA RESTAURANTE

Carrer de l'Arenal
Complexe Cristina
Tlf. 26 11 49

LES MERAVELLES

Plaça Pius XII, 7. Ciutat
Entre els balnearis 8 i 9 s'Arenal
Port del Mar s/n Palma Nova

S'Arenal de Mallorca

Roben a dos taxistes

La nit del dimarts dia 1 de setembre dos taxistes foren víctimes de dos atracaments. Després de les gestions fetes pels taxistes i per membres de la policia de Palma foren detinguts José Antonio A.A., de 28 anys i natural de Granada; i José de Jesús G.F., de 21 anys.

El primer delictu tingué lloc devers les deu del vespre prop del Rancho Picadero, a Can Pastilla, quan la taxista que havia recollit els dos joves dins Palma, a l'hora de pagar fou amenaçada amb un ganivet i obligada a entregar tots els doblers.

El segon fet tingué lloc devers les onze del vespre davant els apartaments Es Pil·larí, quan dos individus, que segons la descripció física coincidien amb els primers, sol·licitaren el servei d'un taxi perquè els dugués a Palma. Quan arribaven al lloc un dels joves va treure un ganivet i va amenaçar al taxista, i l'obligà a fer-li entrega de la recaptació, que era d'unes tres mil pessetes.

L'operació de recerca posada en marxa pels taxistes acabà amb la localització d'aquests dos individus que han estat detinguts per la policia.

Tres monges són agredides al convent

Tres dones foren detingudes per la policia local de Sóller després d'haver agredit tres religioses de l'hospici. Els fets tingueren lloc el migdia del passat 29 d'agost, quan una de les monges va trobar a les tres dones, que eren de raça gitana, dins de les dependències, pensant-se que hi volien robar. Les tres dones es resistiren a sortir de l'hospici i intentaren agredir les tres monges de la residència; aquestes es

veieren obligades a defensar-se utilitzant les cadires que hi havia dins la sala, mentre eren insultades i increpades per les intruses. Finalment les tres dones, un cop ja al carrer, continuaren amenaçant i tirant pedres a les religioses, una de les quals va ser ferida al front. Fou requerida la presència de la policia local que va retenir les tres agressores per tal d'obrir diligències.

Nous càrrecs al Consell de Delegació en l'Ordre del Sant Sepulcre

El Mestre de Cerimònies de la Delegació Capitular de Balears en l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem,

Saluda atentament al Sr. Director de la revista "S'Arenal de Mallorca", i li comunica que en data molt recent i considerant suficient -encara que no abundós- el nombre de Cavallers Sepulcristes a nostres Illes, el Gran Magisteri de l'esmentada Orde ha constituït Delegació Capitular a les Balears -ubicada dintre el Capítol i lloctinència de Catalunya-Aragó-Balears-Vallència- i a tals efectes, el Consell de Delegació a les nostres Illes ha quedat

constituït pels Il·lms Srs següents:

Delegat Capitular, president: Frei D. Joan Villalonga i Amorós, Comendador.

Delegat Cap. Adjunt: Frei D. Rafael Salanova i Salanova, Comendador.

Prior: Frei D. Antoni de Martín i García-Farradello, Pvre.

Secretari: Frei D. Antoni García de la Rosa.

Mestre de Cerimònies: Frei D. Damià Contestí i Sastre d'Esthàcar.

Quedant dit Consell constituït, (27 d'agost de 1992) els citats Capitulars prengueren possessori dels seus càrrecs.

S'Arenal de Mallorca

El pavelló esportiu té un pressupost de 150 milions

Amb un pressupost inicial de 147 milions de pessetes, s'està construint a S'Arenal el pavelló cobert. El nou recinte es construeix a l'àmplia zona esportiva situada vora el camp de futbol, que està prop de la urbanització de Son Verí Nou, on comença

la carretera de Cala Blava.

El pavelló respon a la necessitat dels arenalers davant la manca d'instal·lacions esportives de la població, especialment la més jove. Al pavelló es podrà practicar el volei, el bàsquet i l'el·fubol, entre d'altres esports.

Can Pastilla

Robatori per valor de quatre milions a una joieria

El propietari de la joieria ubicada al carrer Llaüt de Can Pastilla ha denunciat el robatori de peces de joieria per valor superior als tres milions de pessetes. La denúncia fou presentada a la policia de S'Arenal.

Sembla que, a la joieria, els delinqüents hi entraren

per un forat fet a la paret de l'edifici del costat, on s'està fent una obra d'aparcaments. Un cop dins l'establiment recolliren totes les joies i se'n tornaren per on havien entrat. La policia ha començat les investigacions per descobrir els autors del robatori.

La Mejillonera
Carrer Nanses-Tlf. 490703
Just devora el Club Nàutic de Can Pastilla

S'Arenal de Mallorca
EL MILLOR SUPORT PUBLICITARI DE LA SEVA EMPRESA A LA NOSTRA COMARCA
Tel. 26 50 05

SON VERÍ NOU CLUB SOCIAL ESPORTIU

Bar cafeteria - Amples terraces i jardins - 2 piscines - 1 piscina infantil - 7 pistes de tennis - 2 pistes paddle tennis - 4 pistes d'squash - Àrea infantil - Sala de jocs - Botiga de material esportiu
Cursets d'estiu de natació, tennis, squash, per a nins i adults. Professors titulats. Inscripcions al 740191.
Carrer del Cedre s/n - Son Verí Nou

LA FINCA RESTAURANT
(Diumenges tancat)
SES CADENES (Sortida 4 de l'autopista)
Tlf. 49 19 56 07600 S'ARENAL DE MALLORCA

Cafeteria Nogués
Tapes variades - Pop a la Gallega
Carrer Palangres, 1. Tlf.: 261777
Can Pastilla

Rte. Brill Merendero
Formatges, patés, etc., carns al pes.
Horari de les 10 del matí a les 3 de la matinada.
Carrer Garsa, 14 - Tlf. 26 32 32 - 26 68 05 - La Ribera de Can Pastilla

RESTAURANT S'HOSTALOT
Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Camí Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

HOTELS! RESTAURANTS!
PER RENOVAR O REPOSAR QUALSEVOL TIPUS DE LLENÇERIA DEMANAU PRESSUPOSTS O VISITAU SES BOTIGUES DE'N

F. BELLINFANTE MORANTE

PLAÇA OLIVAR, 1 - TEL.: 72.34.05
P. MADRID, 11 - TEL.: 23.71.35
ARG. ASPAREC, 20 - TEL.: 27.91.66
P. MOLINA, 18 - TEL.: 29.28.61

TROBAREU SES MILLORS QUALITATS I ES MILLORS PREUS EN:
LLENÇOLS - TOVALLOLES - FLASSADES
CATIFES - ESTOVALLES - TORCABOQUES
ETC. ETC.

No vos confongueu amb altres botigues de nom paregut

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

PISOS I XALETs
per llogar a la comarca
de S'Arenal
FINQUES SASTRE
BARCELO
Carrer Milà, 15.
Tel.: 260649.
S'Arenal de Mallorca

S'Arenal, 4rt pis, perfecte estat, 2 dormitoris, armaris, menjador, terrassa, cuina moblada, galeria, bany. Preu 7.500.000 ptes. Entrada 1.100.000. Resta a 70.000 mensuals. Tel 72 12 35.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1 292 m2. Preu interessant. Tel 41 21 98.

PLANTA BAIXA amb tres habitacions i corral al Molinar. Se ven. Tel. 413373-270654

CAN PASTILLA, planta baixa, cantonada, 280 m, 5 anys d'antiguitat. Bona construcció, 3 dormitoris, bany, traster, jardí. Im-mob. Pascual. Tel. 72 62 04.

LA GRUTA, àtic, 3 dormitoris, bany, vista panoràmica. Tel. 45 85 11.

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de S'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

Pollença, local comercial per llogar, 220 m2, situat al carrer Major. Grans mostradors. Tel 53 03 65.

S'Arenal, apartament de 70 m2, 1 dormitori, cuina moblada amb barra americana, sala-menjador, 2 banys, totalment moblat. Preu 3.700.000 ptes. Joan Oliver, tel 12 02 57.

CONTESTADORS AUTOMATICS, telèfons sense mans, telèfons sense fils. ELECTRONICA EL GAUCHO. Carrer Mallorca, 2. Tel. 263423.

S'Arenal, local apart. per a negoci o magatzem, 25 metros aprox. 25.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

A S'Arenal llogam pis de 4 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, rentadora, bany complet, terrassa gran amb vistes a la mar, 60.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (T.O.).

S'Arenal, local en perfecte estat, 115 metros, més 80 metros de soterrani. 60.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

BADIA GRAN 1a línia, vistes panoràmiques, 4 dormitoris, sala-menjador, sala d'estar, 2 xemeneies, cuina, 2 banys, jardí, parking. 26.000.000. Facilitats. Tel 72 56 27.

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m2. 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

Necessit llogar un lloc d'aparcament per cotxe, a la zona del Coll d'en Rabassa o Can Pastilla. Tel 26 12 46.

S'Arenal, pis de 1 dormitori, sense mobles, sala-menjador, cuina amb mobles, bany complet, balcó, 35.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (2147).

Aparcament a S'Arenal, zona balneari 9, cabuda per un cotxe gros. 9.000 ptes. Mir 26 33 96 (2257).

S'Arenal, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

S'Arenal, apartament nou, 1 o 2 habitacions, bona orientació. Preu 4.450.000. Tel. 75 40 32.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

PEIXATERIA. Es traspasa peixateria totalment equipada, a Can Pastilla. Zona plaça de l'església. Finques Palma. Tel. 26 01 38-26 14 47.

Venc pis moblat, tres habitacions, terrassa, vista a la mar. Zona Arenal, balneari 9. Tel 24 90 55, Torabaixes. Antònia.

Venc solar de 505 m2 a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Venc finca rústica a Llucmajor, 4 000 m2 de terra amb ametllers i fruiters. Casa amb menjador i xemeneia nòrdica, bany, dormitori, cuina amb trespol de gres, dos aljubs, font, terrassa i jardí. Preu 5 milions. Tel. 46 02 47.

INMOBILIARIA J. SALAMANCA

Compra-venta, llogers, traspasos, valoracions
Inmobiliàries professionals

Ctra. Militar, 229
07600 S'Arenal
Tlf. 26 15 72

Venc planta baixa amb corral al Molinar. Tel. 24 08 35.

Apartament primera línia, platja d'Alcúdia, aire condicionat, calefacció, cuina amb electrodomèstics. Aïllament tèrmic i acústic. Envidriat crimalit doble, fusteria d'alumini i acer inoxidable. Tel. 54 57 83 i 54 80 36.

Per no poder atendre, es traspasa local al centre de S'Arenal. 100 m2, soterrani de la mateixa superfície, venda de pa, productes de pastisseria i alimentació. Dotat completament i en ple funcionament. Es calcularan les existències. Tel. 75 37 07.

Traspàs Bar-Restaurant en ple funcionament, obert tot l'any. Zona Hotel Cupido. Preu 10.000.000 ptes. Tel. 26 63 95.

Venc Bar-Restaurant en ple funcionament, obert tota la temporada. Zona Hotel Cupido. Preu 38.000.000 ptes. Tel. 26 63 95.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Llogam pis a S'Arenal, 1 dormitori, completament moblat en perfecte estat, cuina, bany, sala-menjador, dues terrasses, línia telefònica. 55.000 ptes, comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (2115).

Lloguer de Bar-Restaurant en ple funcionament, obert tota la temporada. Zona Hotel Cupido. Lloguer anual 2.250.000 ptes. Tel. 26 63 95.

Cala Pi, venc solar de 1 246 m2. S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4 500 000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

CAN PASTILLA. Se ven primer pis, 180 m2 a 1a. línia, bany complet, lligador, dues cambres dobles, menjador espaiós, cuina, rebost, traster i gran terrassa de 80 m2, armari embotrats i possibilitat de foganya. Preu interessant. Tel. 522130.

S'Arenal, tercer pis, 3 dormitoris, armari, menjador, terrassa, cuina moblada, galeria, bany, telèfon, garatge. Preu 9.850.000, entrada 2.000.000. Agència Vela. Tel 72 12 50.

ANIMALS DE COMPANYIA

Venal un cadell de fox-terrier de pèl dur, per 20 000 ptes. Tel 72 01 51.

CONSULTORI VETERINARI. Carrer Exèrcit Espanyol, 23 - baixos. Tels: 491736 - De dilluns a divendres, de 17 a 20 hores.

CLINCA VETERINARIA S'Arenal. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdager, 17. Dematins de 10 a 13'30. Horabaixes de 16'30 a 20. Tel. Clínica: 490153. Tel. urgències: 207919.

PER IL·LUMINAR
LA SEVA LLAR
**ELÈCTRICA
NYEGOS**
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

Ho veu així:
**PERQUÈ NO HI VEU:
VIGILI
ELS SEUS ULLS.**

Es un consell de la CAMPAÑA DE PROTECCIÓN OCULAR.
ASOCIACIÓN D'UTILITAT PÚBLICA.

S'Arenal
de Mallorca

SA REVISTA QUE DIU EL QUE
ELS MALLORQUINS PENSEN I
NO S'ATREVEIXEN A DIR

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A S'Arenal DE MALLORCA

Nom:	D.N.I.
Cognom:	TELF:
<p>ATENCIÓ</p> <p>—Escriu un sol anunci per cupó. —Usau lletres majúscules. —Escriu dins el requadre el text.</p>	
<p>Ompliu aquest cupó i envieu-lo a: S'Arenal de Mallorca: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 — SES CADENES DE S'Arenal</p>	

COMPRA VENDA
Apartaments. Xalets. Solars.
Rústiques. Lloguers.
Traspasos. Valoracions
Inmobiliàries
Plaça Reina Maria Cristina,
12 baixos
Tlf.: 26 33 96. Fax 491205
S'Arenal de Llucmajor

PETITS ANUNCIS

PERRUQUERIES

Perruqueria de Senyores, ANTONIO. Estam al carrer Republicans, 1-1er. S'Arenal. Tel. 26 78 24.

CENTRE d'estètica i salut, Irene Beltran. C/ Cardenal Rossell, 58. Tel. 26 77 67. Coll d'en Rabassa.

PERRUQUERIA Cupido. Perruqueria per a homes i dones, saló de bellesa, perfumeria. Ctra. Arenal, Galeries Cupido, davant el balneari 4. Tel. 26 52 11. S'Arenal.

PERRUQUERIA de senyores, MAK. Carretera Militar, 230. S'Arenal. Tel. 49 05 62.

PERRUQUERIA PALOMA. C/ Illes Pitiüses, 15. Les Torres. Tel. 49 19 71. Coll d'en Rabassa.

BARBERIA José. Carrer Ovidi, 8. Tel. 260776. Can Pastilla.

SATINE. Perruqueria Unisex. Carrer Bellamar, 22. Tel. 491101. Can Pastilla.

PERRUQUERIA de senyores Ca'n Paco. Carrer Virgili, 1 - Ca'n Pastilla.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

MIQUELA PERRUQUERA. Neteja de cutis, manicura i pedicura. Carrer Mallorca, 3 - S'Arenal. Tel. 263423.

JAUME, barber de Ses Cadenes. Tel. 262065.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

PERRUQUERIA Vanessa. Carrer dels trencadors, 1. Tel. 26 61 36. S'Arenal de Mallorca.

RAFAL NOU. Per no poder atendre, traspàs perruqueria en ple rendiment. Tlf. 24 79 39.

ALTA perruqueria unisex, Joan Miquelós. Obert el migdia. Pare Vives, 31. Tlf.: 46 72 51. Ciutat.

VENDES

VENC màquina d'escriure, barata. Podeu veure-la al c/ Aragó, 70, 1er-A. 07005 PALMA.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5 000 Ptes, i en val 10 000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Gran oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc grup Electrògen dièssel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel. 59 16 33

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

CANS DE CAÇA. Es venen cans: un cocker, i un parell de cans petits per caçar. Tel. 26 38 96.

LLIBRERIA DE VERD EN BLAU. Llibres en català i en castellà. Especialitat en lectures juvenils i indantils. Comandes de llibres en 24 hores. Avinguda del Cid, 56. Tel. 248360 - Son Ferriol.

VENC exemplars endarrerits i en perfecte estat de la revista "Cauce 2000", especialitzada en enginyeria de camins, canals i ports. Molt útil per a estudiants de COU. Enviau un fax donant el vostre nom, telèfon i horari de contacte al fax 71 73 54, a nom de Joan Josep.

Venals cadellats de fox-terrier de raça. En demanem 22 000 ptes. Cridau al tel. 72 01 51.

Ca ses Marilles, compravenda de mobles usats i antiguitats. Carrer Mar, 24. Felanitx.

DACHSHUNDS. Cadells de pèl dur, línia de caça i de gran bellesa. Tenim també sementals de pèl llarg, curt i dur. Teckels de Jusadi. Tel. 23 94 21.

Compraria bateria usada a bon preu, i que estigui en bon estat. Tonina. Tel. 72 01 51.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel. 42 76 47.

OCASIÓ. Traspàs cafeteria, balneari 0 (Can Pastilla). Completament equipada, gran magatzem, lloguer baixíssim, contracte indefinit, al comptat 9 milions. S'estudiaran altres ofertes. Tel. 26 10 88.

Venc Seat 127 PM 7970 F. 90.000 ptes. Tel.: 66 24 68.

PERSONALS

Universitari mallorquí, a l'atur, prepara la seva tesi doctoral a Barcelona. Per tenir moltíssimes despeses prega a qui el pugui ajudar econòmicament que l'hi faci un ingrés a la Caixa, llibreta 3218-2100426954. Gràcies.

Jove de 25 anys, fadrí, més de 300.000 ptes mensuals. Vull conèixer al.lota de 17 a 25 anys, que no estigui desflorada, amb fins matrimonials. Escriu-me a l'apartat 10.093 - 07080 Palma.

Separat, 43 anys, bona presència, li agradaria conèixer senyora separada o fadrina de 30 a 43 anys. Escriviu-me posant telèfon o manera de contacte a l'apartat 139 de Can Pastilla. No és agència.

Secretària, eficaç, 26 anys, 100.000 ptes al mes, cotxe, pis, bona presència, sense problemes, no fum ni bec, simpàtica. Fins matrimonials, amistat senyor formal. 71 00

DONA, 40 anys, atractiva, posició alta, afeccions a la pesca i la lectura; contactaria amb senyor professió interessant, indiferent fills, amistat o formar parella. 27 79 90.

Fadrí, feina fixa, agradable, carinyós, comprensiu i amb béns; cerc al.lota de fins a 33 anys. Apartat 10.224 de Palma.

Al.lota, 25 anys, molt atractiva, bon estat. Vull conèixer jove de fins a 30 anys, fadrí, treballador, sense mals vicis, amb fins molt seriosos. Tel. 27 79 90.

Advocada, 38 anys, ingressos alts, guapa, sense problemes. Vull conèixer senyor intel·ligent, bona presència, treballador, amable, amb classe, fins a 44 anys. Tel. 72 14 94.

Universitària dona classes de repàs a ca seva o a domicili. Preu econòmic. Demanar per na Malena. Tel. 41 05 42.

Auxiliar administrativa, 33 anys, fadrina, pis, feina fixa. Vull conèixer home de fins a 37 anys, treballador, sense vicis. Tel. 72 28 36.

Al.lota, 24 anys, som morena, alta i molt simpàtica; desig conèixer jove sincer, culte, per compartir una amistat seriosa. Tel. 27 79 90.

Senyor anglès, 51 anys, amb una finca gran al camp, feiner, lleial i comprensiu. M'agradaria trobar una dona mallorquina o espanyola de 35 a 45 anys, que parli anglès. Sense problemes econòmics, amb carnet de conduir, i que li agradin els nins i els animals; la vida de la llar i camperola. Per una relació que duri. Tel. 62 11 70. Cridau-me qualsevol vespre després de les set del capvespre.

Al.lota de 26 anys, fadrina, de bon veure, alta, atractiva; vull conèixer jove de fins a 30 anys, que sigui educat i amb bona presència. Fins seriosos. Tel. 27 79 90.

Jove de 27 anys, 1.65 m, romàntic, seriós, amant de la natura; et vull conèixer a tu, al.lota que siguis com jo. Apartat 20 de Felanitx.

Vull casar-me, dona fadrina de 29 anys. Vull senyor que estigui tot sol, no li faltará res. Tel. 27 79 90.

DIVORCIAT, 40 anys, viu a s'Arenal i fa feina a Can Pastilla, té una nina ben garrida, de 13 anys al seu càrrec, cerca dona fins als 40 anys per refer la seva vida. Tlf. 490347 (vespres).

Senyora, atractiva, culta, educada, divertida i social; desitja amistat amb senyor alt nivell sociocultural, de 47 a 55 anys. Apartat. 140 s'Arenal 07600.

Fadrina, 27 anys, morena, ulls clars, simpàtica i amorosa; relacions formals amb fadrí normal, amorós i simpàtic. Apt. 10.064 Palma.

De dona a dona, cerca companyia per una amistat sincera, íntima. Apt. 58 Palma.

Estrangera, moreneta, simpàtica, carinyosa, traductora, aficionada a l'esport. Vull formar parella amb fins matrimonials amb un home de 34 a 46, sense mal vicis. Tel. 72 28 36.

Separat, mallorquí, bona presència, honrat, feiner i alegre. Vull conèixer dona de fins a 31 anys, atractiva, formal i sincera, per amistat. Apt. 1.258 Palma.

Mallorquí, 53 anys, vidu, educat, bona feina. Sol·licit relacions formals amb senyores d'una cinquantena d'anys; si és possible no fumadores. Apartat 31. 07600 S'Arenal.

FADRÍ, 32 anys, alt, formal, ben plantat, vol conèixer senyoreta simpàtica i atractiva, amant de les pessigolles. Escriviu-me a l'apartat 1082 de Ciutat 07080

Persona amb sis mesos aturat cerca feina de xofer-venedor, encara que sigui sense assegurar. Tel. 29 70 67.

No estàs fruit d'una salut com desitjaries. No deixis passar més el temps; jo tenc la solució total perquè tota persona disfruti de l'estat corporal més feliç. Cada dia ajut a molts d'homes i dones de totes les edats. Telèfon 72 28 36.

Maria, 41 anys, divorciada, amb una filla de 13 anys al meu càrrec; vull conèixer senyor responsable i a qui agradi la vida de casa. Apt. 10.064 Palma.

Directora de fàbrica, 38 anys, divorciada i amb una filla independent. Som carinyosa, bona cuinera, em diuen Júlia; vull conèixer un home sense cap vici, amable. Cridau-me al 72 14 94.

Dona de casa, 43 anys, neta, responsable, amb estalvis, divorciada, dos fills; vull conèixer home de bona posició social, amb cotxe. Apt. 10.093 Palma.

Tindria una bona amistat amb una dona de 30 a 40 anys aproximadament. Som senyor de 44 anys, formal i de bon veure. Telefonau-me a partir de les 21 h al 28 57 14 i demanau per Manel. No és anunci d'agència.

VIUDO de 67 anys, viu tot sol. Cerca dona d'una seixantena d'anys, en pla seriós. Tel. 60 21 49, demanar per Joan Marín López.

Per amor de Déu, ajudau-me. El meu marit ha estat ingressat a l'hospital, em volen treure de casa i no tenc a on anar, tenc tres fills petits. Si qualcú pot deixar-me una casa, llavors ja li aniré pagant. Estic al carrer Balears, 15 baixos, de s'Arenal. Som na Fina.

GUARDA la teva línia i controla el teu pes amb ajuda del Programa Nutricional Herbalife. Crida'm al telèfon 722836 i t'ho contaré. Vendré al lloc que tu vulguis.

Estudiant, 24 anys, guapo, alegre, optimista, m'agrada l'art i l'esport. Apt. 10.221 - Palma.

Per alleugerir i curar símptomes de malalties físiques, problemes emocionals i desordres espirituals. Shiatsu, Teràpia Manual Energètica. Concertar hora al telèfon 26 42 59. També passam per casa. Carme, massatgista diplomada.

PERSONALS

SEPARAT, 1'73 d'alçada, bona presència, cultura alta, vida acomodada, 45 anys; voldria fer amistat de moment, senyoreta senzilla i elegant. 27 79 90.

FADRI, 40 anys, estudis universitaris, alçada i pes corrents, m'agradaria entaular relació seriosa / matrimoni amb senyora de 30 a 40 anys, simpàtica. 72 14 94.

HOLA ALLOTS, tenc 36 anys i em sent mol jove. Cerc al.lot que cerqui qualque cosa més que sexe. Apt. 822 Palma.

FADRI, 31 anys, gran futur, pis propi, cotxe, alt, sense vicis, amant de la naturalesa, afeccionat a navegar; vull formar parella, senyoreta senzilla, de 23 a 29 anys. 27 79 90.

ESTUDIANT informàtica, 23 anys, seriosa, responsable, amb les idees clares; m'agradaria formar parella amb senyor amb sentiments amorosos, matrimoni. 72 14 94.

Jove de 37 anys, el pare ha tingut un infart. Cerc una persona que pugui deixar-me 200 000 ptes a tornar segons condicions. Telefonau-me els vespres al 29 70 67.

ENS CAL CONECTAR amb cristians catalans de les illes. Som Evangèlics catalans peninsulars. Escriviu-nos: Ajut Evangèlic dels P.P.C.C. Apartat 1022-Castelló 12005.

ESTUDIANT empresarials, mitjana edat, estatura alta, guapo; m'agradaria trobar senyora intel·ligent, dinàmica, amistat amb fins seriosos, de 22 a 34 anys. 27 79 90.

VIUDA, sense fills, 48 anys, pis propi, estalvis personals, duc molt de temps sola; vull formar una llar, amb senyor bo, comprensiu, de 46 a 60 anys, net. 71 00 87.

FUNCIONARIA, de 28 anys, fadrina, culta, bona presència, alta, simpàtica i alegre. Vull conèixer home fadrí i formal per a fins seriosos. Tel 72 14 94.

Advocat, 25 anys, cerc senyoreta per relacions matrimonials. Carles, 72 28 36.

Senyoreta, 35 anys, morena, cotxe, pis, bona presència; vull conèixer senyor bo, atractiu, amb idees clares per al futur, per a fins matrimonials. 71 00 87.

Estudiant, 23 anys, ben paregut, ros, atractiu, cotxe i moto, vull conèixer senyoreta simpàtica i senzilla, per sortir i fins seriosos. 72 14 94.

Estrangera, 50 anys, bona presència, alta, rossa, culta; vull conèixer senyor fins a 60 anys, bo, formal i sense vicis, per a fins seriosos. Cridar al telèfon 71 00 87.

Policia, 38 anys, ben paregut, vull conèixer la meua mitja taronja, senyora o senyoreta que vulgui merèixer el meu amor, de 27 a 37 anys aproximadament, cridar al telèfon 27 79 90.

INFERMERA 25 anys, 1'70 d'alçada, ben pareguda, simpàtica i alegre; interessats apt. correus 10.231.

ADVOCAT 25 anys, obert per a relacions exclusivament matrimonials. Tel. 72 28 36 (Carles).

ESTUDIANT 24 anys, maco, alegre, optimista; m'agrada l'art i l'esport. Apt. correus 10.221.

GUIA turística 26 anys, 1'70 d'alçada, rossa, ulls clars; m'agradaria trobar al.lot seriós i formal. Tel. 72 14 94.

Desig conèixer amiga, de fins a 37 anys, molt atractiva, afectuosa, culta, bon caràcter i amb classe. Fins seriosos. Don el que deman. Absteniu-vos els informals. Us espero. Joaquin. Apartat Correus 255. Badalona.

Si desitges augmentar els teus ingressos, en hores lliures o a jornada completa, pots guanyar més de 300 mil pessetes cada mes. Volem homes i dones de 17 a 40 anys. Cridau-nos al Tel 72 14 94.

Desitges casar-te amb l'home que tantes vegades has somniat. Som molt simpàtic, i estic molt desitjós de fer feliç una dona bona al.lota, neta, amant de la llar i de la naturalesa. Escriviu-me. Xavier Sintes. Av. Comte de Sallent, 17 Pral. A - 07003 Palma.

SEPARADA, 42 anys, de poble, simpàtica, agradable, sincera, neta; cerca senyor de 46 a 50 anys, formal, seriós, per a bones relacions. Tel 27 79 90.

PROFESSORA D'IDIOMES, 30 anys, fadrina, bona presència; coneixeria al.lot de fins a 36 anys, culte, formal, amb bona posició social per a fins seriosos. Els interessats cridaue-me al 72 14 94.

APARELLADOR, viudo, sense al.lots, de 37 anys, pis, cotxe; vull conèixer senyoreta per refer la meua vida. Tel. 27 79 90.

ADMINISTRATIVA, 26 anys, fadrina, ulls verds, morena, cotxe; coneixeria jove amb estudis, fadrí, formal, honrat, feiner, net i sincer. Telefonar al 27 79 90.

APARELLADOR, viudo, sense nins, de 37 anys, pis, cotxe; vull conèixer senyoreta per refer la llar. Tel. 71 00 87.

JOVE, de 20 anys, feiner, sincer; m'agradaria contactar amb al.lota simpàtica. Tel. 71 00 87.

FADRI, 36 anys, treballador; desig conèixer senyoreta per sortir en pla formal. Tel. 27 79 90.

Oferim cursos bíblics de franc en català, (i en altres idiomes: anglès, francès, àrab, èuscar i espanyol). Demanau-los a l'apartat 1022. Castelló 12005 (Ajuda Evangèlica dels Països Catalans).

ADVOCAT, 40 anys atractiu, simpàtic vull conèixer al.lota, amb estudis, formal, sincera i carinyosa per fer una gran amistat. Tel 27 79 90.

BRASILENYA, de 26 anys, alta, simpàtica, molt atractiva, culta; coneixeria jove alt, fins a 30 anys, seriós, treballador i responsable, per fer una amistat molt formal. Cridau-me al 27 79 90.

JOVE, fadrí, 34 anys, alt, m'agrada la naturalesa i els animals. Voldria conèixer al.lota jove, seriosa, formal, que li agradi la llar. Cridau-me al 72 14 94.

FADRINA, 23 anys, estudiant, guapa, simpàtica. Vull conèixer jove fadrí, simpàtic i formal amb fins molt seriosos. Telefonar al 27 79 90.

MALLORQUÍ, 45 anys, separat; vull conèixer dona garrida, fins completament seriosos. Tel. 27 79 90.

Senyor 41 anys, un parell de negocis, cerc senyora economista que em pugui ajudar, és igual si té fills. Interessades escriure a l'apt. 10.221 de Palma.

ENGINYER químic, mitjana edat, fadrí, 1'69 d'alt. Vull formar parella amb senyoreta fadrina de 20 a 40 anys, seriosa i honrada. Indiferent si té fills, tan sols que m'estimi. Tel. 27 79 90.

DECORADOR de guix, de 29 anys, cotxe, alt, bona presència, forts ingressos, som molt perfeccionista; vull trobar al.lota fins als 23 anys per sortides i amistat sincera. 27 79 90.

SUECA 32 anys, un nin, forts ingressos econòmics, casa pròpia; voldria contactar amb senyor agradable, culte i intel·ligent, segur que ens cauríem bé. Crida'm: 27 79 90.

Em diuen que el joc de l'amor és ardent i perillós; el vull descobrir per mi mateix. M'ajudes? No ho lamentaràs. Som formal i bona persona, tenc 38 anys. 71 00 87.

Empresària, 27 anys, fadrina; vull conèixer al.lot jove, amb estudis. Tel. 27 79 90.

INFERMERA, fadrina, 31 anys, consultori propi; voldria conèixer senyor treballador. Fins seriosos. Apartat 10.064 Palma.

Aguerrit i valent jove (35), en el punt més alt del seu potencial humà, amorós i expansiu, busca jove jove moneta, independentment del seu estat i situació, per a fer-la princesa conjunturalment. Adreçau els vostres perfumats pergamins a l'apartat 410 de la Ciutat de Mallorca. no és anunci d'agències.

Senyoreta de 30 anys, fadrina, atractiva, amb estudis superiors; vull contactar amb jove de fins a 45 anys, fadrí, treballador, formal. Apartat 10 064 Palma.

PROFESSOR mercantil, 34 anys, xalet, cotxe, pis, sense nins, viudo. Vull conèixer senyora bona. Tel. 27 79 90.

FADRINA, 33 anys, feiner, morena; vull conèixer home bo, per a matrimoni. Apartat 10.064 Palma.

Advocatessa, posició social alta, bona família, 47 anys, viuda, sense fills; m'agradaria refer la meua vida, amb senyor culte, educat, no importa si té fills, si els té millor. Interessats cridar al 71 00 87.

Fadrina, 20 anys, amorosa i alegre, estudis superiors, sense problemes de casta; m'agradaria fer amistat amb al.lot fidel, educat i amorós, dolç. 27 79 90.

Fadrina, 24 anys, alta, simpàtica, de bon veure, amb estudis. Vull conèixer al.lot de fins a 40 anys, fadrí, educat i treballador, amb fins seriosos. Apartat 10 093 Palma.

INFERMERA, de 30 anys, fadrina, alta, elegant; coneixeria senyor de fins a 40 anys, educat, seriós i sense mals vicis. Fins matrimonials. Crida'm aviat, ja que estic molt tota sola. Tel 71 00 87.

Jove fadrina, 30 anys, bona presència, culta, treball d'infermera. Desig conèixer senyor de fins a 37 anys, culte, sense mals vicis, feiner; amb fins molts seriosos. Tel 27 79 90.

Fadrí, treballador d'hos-taleria, alt, formal, sa, m'agrada la llar, la mar, aficionat a la pesca. Formaria parella amb senyoreta, senzilla de 25 a 40 anys. Tel 71 00 87.

ATS, fadrina, 20 anys, alta i de bon veure; vull conèixer jove responsable i net. Tel 71 00 87.

Separat, mallorquí, enginyer tècnic, bona posició, vida resolta. Vull amistat amb senyora culta, de mitjana edat. Apartat 10 093 Palma.

VIUDA, 44 anys. Vull conèixer senyor per a matrimoni. Tel. 71 00 87.

PROFESSOR mercantil, 34 anys xalet, cotxe, pis, sense fills, viudo. Apartat 10.064 Palma.

ECONOMISTA, 32 anys, moreno, 270.000 ptes. mensuals, pis, cotxe; vull conèixer al.lota. Tel 27 79 90.

FADRI, 21 anys; voldria conèixer senyoreta per sortir, de moment com a amics. Tel. 72 14 94.

EMPRESARIA, 27 anys, fadrina; vull conèixer jove amb estudis. Apartat 10.064 Palma.

PROPIETARI RESTAURANT, 58 anys, viudo, sense fills, el negoci va molt bé. Només necessit una dona, bona persona, amorosa, amable, per a gran amistat en principi i llavors futur matrimoni. Tel. 71 00 87.

CRISTINA, 34 anys, per-ruquera, sincera, amorosa, rebutja la soledat i cerca la teua parella, jo som la ideal, et vull conèixer; si t'interés, crida'm, no et desanimis, només deman amor vertader. 27 79 90.

Cercam persones franceses. Volem parlar amb tu per interessant possibilitat de negoci. Telefonar de 10 a 17 hores. Telf. 711369

GASTRONOMIA

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Can Pastilla.

RESTAURANT BADIA. Dies feiners, menú a 550 ptes. Diumenges i festes, menú a 1300 ptes. C/ Almirall Moreno, s/n. Tel. 74 11 91. Badia.

FONDA NATURISTA, Na Baugana. Obert de 10 a 16 hores, de dilluns a divendres. Menjars per endur-se'n. C/ Santa Bàrbara, 4. Palma. Tel. 72 18 86.

CAFE CA'N REAGAN. Berenars i soparets. Lloc de trobada dels pagesos del Pla de Sant Jordi. Tel. 411266 - Casa Blanca.

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdaguer, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR BARA. Cuina casolana mallorquina. Carrer de Felanitx, cantonada Manacor. Tel.: 42 77 80. Son Ferriol.

MCDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. Sra. Susana.

RESTAURANT SA BOLLERA. Cuina feta com Deu mana. Si frissau, no vengueu. Carrer Acapulco, 4. Sortida, n. 3 - Les Merveilles. Tel. 265188.

SERVEIS
PROFESSIONALS

Decoradora, cerc feina, estudis fets a Barcelona. Tel 86 21 01 / 89 07 34.

SHIATSU: Massatge energètic basat en la medicina tradicional xinesa. Ideal per a combatre l'estrès, depressions i, en general, qualsevol desequilibri físic, emocional i mental-espiritual. Fa feina sobre el sistema immunològic i reforça el nostre poder natural d'autocuració. Carme, tel. 264259.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb lagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TINTORERIA CALTOR. Netetja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peces de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

TITO HERNANDEZ, oficial picapedrer. Si teniu qualche problema crida-me. Preus econòmics. Tel. 261001.

BUGADERIA LLITERMA. Autòservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

PNEUMATICS BRASIL, pegats ràpids, bateries, correes de ventilador, camvis d'oli, greixar, rentats de motor. Carretera de Manacor, 391 - Son Ferriol. Tel. 270645.

¿Vol lluir la seva elegant figura aquest estiu? Li podem ajudar a eliminar tot els seus problemes. Lluesqui el seu millor bikini. Tenim tot el que li fa falta. Cridi'ns al 54 05 86.

Si es vol posar en forma, sense cap esforç ni sacrifici, passi pel carrer Aragó, 70, 1er-A de Palma. Tenim la solució per als seus problemes.

ARREGLAM rentadores, màquines registradores, ràdio-cassettes de cotxes, porters electrònics. Electronica EL GAUCHO. Carrer Mallorca, 2. Telèfon: 263423.

INSTAL·LACIONS elèctriques i sanitàries CC.JU.CB., instal·ladors oficials de gas ciutat, propà i butà. Carrer Marqués de Tenerife, 77. Tel. 242593 - Son Ferriol.

DURIA COMPTABILITATS i administracions d'empreses, llibres d'estimació objectiva singular etc. Tel. 741165

TREBALLARIA per hores o repartiria amb furgoneta. Tel. 297077

S'Arenal
de Mallorca
Telèfon: 265005.

Arenalera Jove cerca feina per hores, per fer neteja. Tel 26 39 14. Demanar per Carmen.

Estudiant de Turisme, fa classes d'anglès i d'alemany, amb titulació de l'Escola Oficial d'idiomes. Zones de s'Arenal i sa Ràpita. S'Estanyol. Tel 26 27 33. De les 10 a les 16 hores.

TELEVISORS, vídeos, ràdio-cassettes, arreglam. **ELECTRONICA J. GARCIES.** Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

Necessit cosidora de cinturons, per hores o escarada. C/ Tòquio, 2-local 21.

PINTOR-EMPAPERADOR José Luis Rios. Pressuposts de franc. Tel 24 08 35.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Arenalera Jove cerca feina per hores, per fer neteja. Tel 26 39 14. Demanar per Carmen.

BUGADERIA
ARENAL

Rentat en sec
Self service
C/ Maria A. Salvà, 17 - B
T. 26.32.27. S'Arenal

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

Al·lot, 17 anys, feia feina durant els mesos d'estiu. Millor en electricitat o mecànica. També altres feines. Toni. Tel 49,00 72

CUINER, s'ofereix per fer tapes a hores extres. Tel. 26 63 32.

ENSENYANCES

C. BALEARIS, 25-2
El Arenal

* Informàtica
— Programació en:
**BASIC - CLIPPER
dBASE III PLUS**
— Formació d'usuaris en:
**QUATRO - LOTUS 1-2-3
WORDPERFECT - WORKS**
* A més d'un llarg
etcètera pots aprendre:
**BANCA - REPÀS
COMPTABILITAT
MECANOGRAFIA**

Es fan classes d'anglès per a nins i adults. Cridar a hores de dinar. Margalida. Tel. 40 31 76.

Repàs català, francès, llatí, lcastellà, socials, naturals, grec... EGB (totes les assignatures), BUP. Tel. 72 28 28 - 26 23 56.

Si vols classes d'anglès, pots tenir una professora titulada. Demanau per na Marga. Tel. 46 00 93.

CLASSES de Matemàtiques, Física o Química. Tots els nivells. Professor llicenciat. Cridar al 26 22 81.

CLASSES particulars de ball, individual o parelles, cha-cha-cha, rumba, fox-trot, samba i altres. César, llista de correus de Can Pastilla.

Es donen classes de repàs d'EGB i 1er de BUP. Tel 75 40 83.

BORSA DEL
MOTOR

Venc Seat 131 PM-S, dies-sel. Bon estat de conservació, preu a convenir. Tel. 26 37 94.

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. **AGENCIA OFICIAL RENAULT.** Tel. 413867 - Son Ferriol.

VOLKSWAGEN JETTA d'importació, amb matrícula PM-BJ, venc per 400.000 ptes. Tel. 79 46 89 - 49 18 05

Del vuitanta cap aquí

Son Ferriol l'any vuitanta un cas estrany va passar que començarem a anar els homes vestits a l'ample.

N'hi va haver d'aprofitats que varen fer sa carrera i tenien més xerrera que els gitanos del mercat.

En aquell temps no hi havia ni un projecte aprovat de dur a terme un asfaltat ni posar cap "tuberia".

Els planells que aquí hi havia que un dia d'ennigulat si ens amollava un arruixat te quedaves enfangat tres dits baix de camia.

Ara tenim asfaltat i aceres enrajolades amb ratjoles desclavades que hi pots frotre un bon esclat.

Tenim es claveguerat i una font per abeurar que amb el "desaigua" embossat un al·lot s'hi pot negar.

Tenim es claveguerat el de ses aigües pluvials que amb brusques de pocs cabdals can Tunis veus anegat.

Sempre veig sa plaça bruta després de cada mercat i als arbres els ha pegat mal, i els fot sa cucua.

I tenint tots aquests mals saps que hi va de malament i a damunt s'ajuntament posa "cobros" especials.

Crec que lo millor serà després d'aquesta campanya anar a viure al Molinar per no pegar a Son Banyà.

Es Canari Ros

Ho veu així:
**PERQUÈ NO HI VEU:
VIGILI
ELS SEUS ULLS.**

Es un consell de la CAMPAÑA DE PROTECCIÓN OCULAR.
ASOCIACIÓN D'UTILITAT PÚBLICA.

**CENTRE D'INVESTIGACIÓ
PARAPSICOLOGICA I
ESOTÈRICA DE BARCELONA
J. CRISTINA**

Consultes TAROT I VIDÈNCIA
Sessions espiritistes
Rituals de tota classe
Estudis i informes
Cursos
Curacions (migranya, úlcera, artrosis, etc.)
Cartes astrals traduïdes

Telèfons: Mallorca 49 17 33
Manresa 872 74 98
Barcelona 411 22 56 - 333 54 55

**LA REVISTA QUE DIU EL QUE ELS
MALLORQUINS PENSEN PERÒ NO
S'ATREVEIXEN A DIR**

SUSCRIVIU-VOS-HI

TEL. 26 50 05

S'Arenal
de Mallorca

Entrevista a Els Pets (1ª Part)

1992: L'any d'Els Pets

Passen les dues de la matinada, Els Pets han acabat el darrer concert de la Fruits Sex Tour a Mallorca.

- Els Pets varen començar com a Condons Adult-rats...

Lluís Galvada. Això ens preguntaràs!?

- No, no, això ja ho sabem tots, però ¿quan va començar la militància independentista d'Els Pets?

Lluís. Els Pets mai no han estat un conjunt que s'ha volgut definir com a independentista, perquè creiem que és una suma d'individus; som tres persones, cadascuna de les quals pensa de manera molt diferent, el que passa és que tenim un denominador comú i crec que és bastant clar amb les lletres; ara, potser Joan és el que...

Joan Reig. Sí, és evident que en les lletres s'ha agafat un compromís en la lluita d'alliberament nacional, però no com a grup sinó perquè part dels components d'Els Pets ja fa anys que hem militat a grups independentistes o de nacionalistes d'esquerra. Si els PPCC fóssim una nació independent i normalitzada no parlariem gaire de patriotisme ni anomenariem el català, seria una cosa super-assumida i normal. En tot cas llavors fariem com el Bruce Springsteen, fariem cançons patriòtiques però des del punt de vista crític, com feren els JAM, també. Abans sempre ens identificaven molt amb els JAM, perquè era un grup que sempre sortia amb la bandera anglesa, i si tu no estaves al lloro del que deien les lletres els podies identificar amb el Front Nacional. En canvi els JAM tenien una càrrega allucinant de crítica social.

- ¿Teniu cançons censurades, no editades?

Joan. No, el que passa és que segons quines cançons estan autocensurades, n'hem fet una selecció perquè no ens agrada caure en la gràcia fàcil i en la crítica "lonta". Ens agrada ser una mica divertits, i deixar entendre'ns i que el públic hi posi la resta. Teniem una cançó, per exemple, que es deia "Marta Ferrussola toca'm la titola" però era tan simple i tan basta, com a cançó tenia més importància musical, era una espècie de "Honky tonk woman", i d'aquella cançó va sortir "No sóc un forat" però la lletra la vam oblidar. Al principi la cantàvem perquè a la gent li agradava molt.

Lluís. Crec que limitar-se a enfocar les lletres des d'un vessant purament reivindicatiu té un perill: acabes essent una caricatura de tu mateix. Les idees són molt clares i en quatre cançons les pots dir, si vols seguir aquesta línia el que fas és repetir-te a tu mateix, amb la diferència que al principi ho deies com a novetat i la gent ho entenia; després, com que ho has de repetir més vegades, acabes que ja no et fas entendre.

Jo crec que Els Pets té un vessant reivindicatiu, però no és l'únic, i Els Pets el que reivindicuem és més que ser independentistes, reivindicuem tenir la llibertat per ser-ho.

Joan. Som conscients que no tota la societat catalana és independentista, a poc a poc s'estan guanyant cotes però si toques de peus a terra no pots pensar "jo soc independentista i tots el PPCC pensen com jo", això és fals, sobretot al País Valencià. Però el que sí pretenem és que l'opció independentista es valori i no es silenciï des dels mitjans de comunicació.

Lluís. Hi ha una falsa dicotomia, o parles de política o no parles de política. Nosaltres creiem que pots parlar d'una cosa completament banal i a la següent cançó parlar d'una cosa absolutament compromesa.

Joan. Des de fa molt de temps ens agrada discutir de política, tot i que sembla que el Lluís i jo podem estar a la mateixa part de la barricada ens fotem unes discussions bestials. Per exemple quan parlem de Fidel Castro ens barallem, o de la lluita armada... Ho entenem de diferent manera.

- El boom del Rock & Roll nacional ha coincidit amb l'augment brutal de l'independentisme. ¿Què ha estat primer, l'ou o la gallina?

Joan. És una mica paral·lel. Aquest país passava una època que no hi havia música en català per divertir-se, llevat de quatre cantautors, i els únics que aguantaven la bandera del Rock autòcton era la Dharma. Anava pujant un moviment juvenil independentista, i llavors uns músics, molts fruit d'aquest moviment mateix. Considero que ha estat una cosa bastant paral·lela, s'han ajudat mútuament. Grups com nosaltres segurament hem ajudat a posar les idees clares a molta canalla. I el moviment independentista ha ajudat a pujar a molts grups que ara renuncien de l'independentisme.

- ¿1992, "el ano de Espana", o "l'any de Catalunya"?

Lluís. És l'any d'Els Pets, a més Els Pets tenim 29 anys i 29 a l'inrevés és 92, és a dir estem a la banda oposada del 92.

Joan. Nosaltres, quan vam titular la gira, li anàvem a posar 92 i vam decidir no posar el número aquest perquè tenia unes connotacions una mica estranyes i vàrem decidir fer-ho una mica més a l'americana: Fruits Sex Tour, sense dir l'any ni res.

- Així i tot el 92 haurà servit perquè els informadors internacionals veiessin que aquí es mou cosa, i l'àmbit de la nació també: hauran vist que Mallorca és Catalunya. Quan va passar la torxa per aquí va ser prou important el desplegament catalanista que hi va haver. Només dues banderes espanyoles i centenars de senyeres.

Lluís. És que aquesta pregunta es contesta ella mateixa.

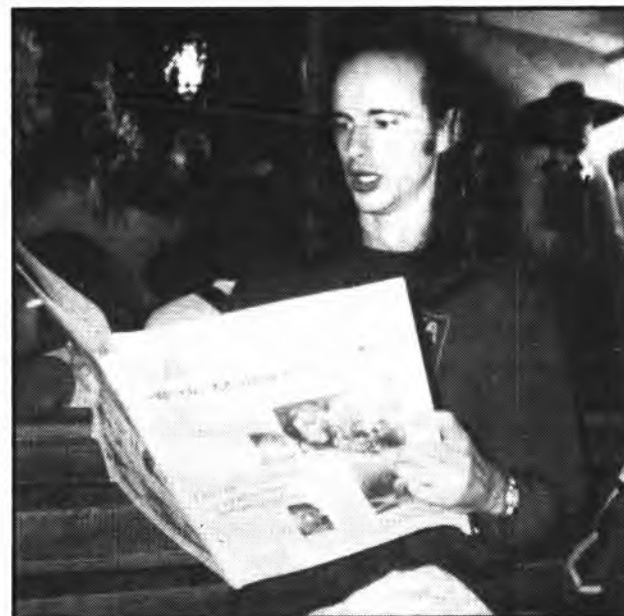
Joan. Sí, però els mitjans de comunicació ho van silenciar.

- Els d'aquí sí, però els estrangers ho hauran pogut veure.

Lluís. Sí, les olimpíades, dintre del dolent, han servit per coses molt bones.

Joan. Per obrir una finestra al món, però jo pensava que aquests quinze dies serien més aprofitats pel moviment d'alliberament nacional, el veig bastant relaxat.

Lluís. Trobo que hi ha hagut una baixada de pantalons general encapçalada pel CEC i per tots els que li van darrera.

Lluís Galvada.

- Com veis l'impacte del Roc & Roll nacional a la Catalunya il·legal?

Lluís. És molt diferent les Balears del País Valencià. Aquí la resposta ha estat molt bona i ja ve d'altres anys, mentre que al País Valencià costa una mica més. És un reflex de la realitat política. Si toquem més a Mallorca que al País Valencià és, potser, perquè hi ha un sentiment més clar que allà. D'altra banda, també hem tocat una mica

...

almacenes femenias

Almacenes Femenias, S.A. Materials de Construcció

S'ARENAL. OFICINES, MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Carrer Diego Zaforteza, 3 Tels. 26 00 87 - 49 16 11 - 49 16 50 Fax 491558
LUCMAJOR. MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Ronda Migjorn s/n. Telèfon 66 07 01
CIUTAT DE MALLORCA. MAGATZEM I EXPOSICIÓ
Polígon de Son Castelló - Via Asima, 1 Tels. 20 47 02 - 20 47 62 - 20 48 17
Fax 206998
MAGATZEM. Carrer Aragó, 139 Tels. 27 23 52 - 27 63 64

El prestigi aconseguit per
ALMACENES FEMENIAS
és el resultat de 50 anys de qualitat,
servei i professionalitat.

ALMACENES FEMENIAS
posa a la seva disposició tot tipus de
materials de construcció,
destacant les rajoles i paviments,
no només pels seus bellíssims dissenys
sinó també per la gran varietat
d'estils que ens ofereix aquesta prestigiosa
firma mallorquina.

ALMACENES FEMENIAS
demostra la seva professionalitat
acostant als residents d'aquestes illes
les més importants marques
nacionals i internacionals.

RENAULT

Frederic Galindo Rincon
Concessionari Oficial
Vendes - Reparació - Garanties
MOTOR MATCH

JONC I CANYES, S.L.
Carretera Militar, 181.
Tlf.: 26.08.11
07608 Ses Cadenes de s'Arenal

L'esfinx (III)

L'Esfinx com a observatori
solar i astronòmic

L'esfinx està orientada cardinalment en sentit Est-Oest, fet que també fa suposar la hipòtesi que fora un observatori solar i astronòmic, ja que les mesures internes de la gran piràmide contenen les mesures exactes de la distància de la Terra al Sol, a la Lluna i a altres estels celestes.

La possible hipòtesi d'"Observatori Solar", ve donada perquè el Sol neix a l'est i es pon per l'oest. Això faria que fora el lloc indicat per a l'estudi dels solsticis, i d'altres dades de gran valor en la vida quotidiana egípcia, principalment en el que fa referència a l'agricultura i les crescudes del riu Nil, ja que en aquella època era un gran i formós paradís, molt diferent de com és ara, un desert.

Una altra dada a tenir en compte és que la longitud de l'Esfinx és exactament igual a la meitat de l'altura de la gran piràmide del faraó Keops. Aquesta dada podria tenir repercussió en astronomia,

principalment en l'estudi del Sol en el seu ocàs, ja que projectant-se visualment la línia imaginària entre el pou de l'esfinx i el cim de la gran piràmide, podria determinar qualque variació en graus en l'arc format entre dita línia i la que forma el trajecte solar (E-O), pel que podria determinar i observar el moviment de la Terra-Sol. Fem referència a aquesta dada perquè la gran piràmide podria molt bé haver estat utilitzada com "Gnomones" o "Quadrant solar", essent, per tant, l'esfinx el lloc de totes aquestes mesures, i poder fer així, per mitjà d'ombres projectades, l'estudi i la investigació del Sol en els solsticis, emprant d'aquesta manera una astronomia exacta.

També s'han de tenir en compte els treballs fets per Veriard, en el segle XVIII, el qual arribà a la conclusió que la gran piràmide és el centre geomètric del globus terraqüi, i que l'esfinx continua jugant un paper principal.

1992: L'any d'Els Pets

...

al País Valencià i això és un pas endavant, i temps al temps.

— Per viabilitzar la independència és vital la internacionalització del fet colonial. ¿Quan actuareu a l'estranger?

Lluís. Quan ens vulguin. Nosaltres estem disposats, el que passa és que no volem renunciar a la nostra llengua i a la nostra manera de ser. Quan ens vulguin tal com som, cap problema.

Joan. El que tenim clar és que llavors seriem més independentistes. A part de l'interès musical que hi hauria per exportar la nostra música, llavors seriem ambaixadors del moviment d'alliberament nacional. Com els Negu Gorriak, que van per tot el món i per tot deixen clar que no són espanyols. No hi ha cap diari que els digui espanyols. Dels pocs artistes que han sortit cantant en català, n'hi ha hagut molts pocs que han insistit en aquest tema. En Lluís Llach potser és l'últim que en una roda de premsa ha tingut collons de dir-los que d'espanyol no en tenia res.

— Setanta concerts aquest estiu, sis només a Mallorca, i seguiu essent un grup que surt molt poc als mitjans de comunicació. ¿Què passa?

Lluís. És que tant la ràdio, com la TV o la premsa reflecteixen un monopoli bastant descarat, i és clar que res millor que no parlar de res per sortir a tot arreu.

— Hem dit que la Generalitat no ha assumit el paper que li correspon de cara a la normalització del panorama musical. ¿Què caldria que fes?

Joan. Programes musicals als seus mitjans de comunicació, però que no fossin "guettos". No un programa de Rock català, sinó programes a hores de màxima audiència, de varietats, on el rock català sigui tractat amb normalitat. I després la creació d'un circuit estable de sales per potenciar nous valors.

Lluís. Tenim TV3, que és una "tele" en estèreo i no posa programes de música. És estèreo perquè el Rodríguez Picó digui el temps en estèreo.

Joan. Tot ho marginen al canal 33, que és el germà pobre. Mentre que TV3 és el que té més audiència.

— ¿Quines cançons són més autobiogràfiques?

Lluís. Jo no sóc gaire partidari de fer cançons autobiogràfiques a causa de la meua educació a l'Opus Dei durant deu anys, que em va marcar profundament.

Joan. Al col·legi (puntualitza davant la nostra sorpresa).

Lluís. Em considero més un fotògraf. Les meves lletres, bones o dolentes, són petites fotos del que veig al meu voltant. Crec que serveixen més per això que per explicar les meves coses personals.

Joan. A les dues cançons meves que coneixeu hi ha coses meves, però això sempre mires de disfressar-ho. De vegades agafes sentiments que poden ser d'un amic meu. Si només parléssim de nosaltres el repertori seria molt limitat.

Lluís. De les meves n'hi ha tres que potser són les més personals: "Vespre", "Balada dels sentits", i "Ella m'estima".

L'amor no coneix
fronteres

Climent Garau i Salvà

S'amor va ell encarnat a dins tota sa persona amb diferenta forma ell serà apreciat; un lo tendrà inclinat amb alguna creació i s'altre d'explorador i n'hi ha també amb maldat.

Però en sa joventut un ne té gran preferència que es contemplar sa presència d'un cos alt i robust que sigui en el teu gust per ses seves qualitats un moment han robat els perfums del teu impuls.

Una dona ha despertat de tu sa inspiració te sent amb ella un bufó, de veritat, dominat. Defecte no n'hi veus cap és un món de simpatia; això me passà, Maria, per tu visc ben entregat.

Es moment que descobri meua vista ta persona quina flor tan aromosa

el moment entrà dins mi. Presoner em vaig sentir de tanta "garbositat" encaminar elegant d'això me vaig percebir.

Rialla angelical brillava a teua cara una expressió contemplava d'un "algo" especial; N'eres com el gros fanal que dona molta claror, me cridares s'atenció que pedra alça el parpal.

Des d'aquell precís moment meu amor t'entregaria; pensava en tu, Maria, d'un modo penitent; me sentiré molt content si jo te puc "alcançar" i meua vida passar a dins teus braços calent.

Un esclau per tu seré durant es curs de sa vida; t'estimaré, Maria, com la rosa en el roser. Molt per tu treballaré no miraré sa fatiga que fossis feliç voldria, per això m'esforçaré.

Te tendré com una rosa que cuida el jardiner, l'aigua clara que allà té per fer saó se li amolla. A collir-la ell no gosa quan la veu tan resplendent; com si fos un monument la va mirant en tota hora.

CASA BESTARD
FOTOGRAFIA
Damià Ramis, 19. Tel. 54 69 77. 07400 Alcúdia
Costa i Llobera, 2. Tel. 53 03 09. 07460 Pollença

FOTO ESTUDIO
ARROYO
Fotografia i vídeo a domicili
C/. Arxiduc Lluís Salvador, 50
Tlf.: 75 76 12.
Ciutat de Mallorca

noU
STUDI
FOTOMECANICA
Barra, 54
Tels. 23 99 53 / 46 91 88
Palma de Mallorca
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
FOTO - VIDEO REPORTAJES
D'Avui, 4-8 Tel: 28 06 06
Muntel Auda, 18 b Tel: 46 62 31
Avd. San Fernando, 39 Tel: 28 94 99
Palma de Mallorca

TORRES R.
FOTÒGRAF
Avda. del Cid, 12 - Tel. 42 83 19
Son Ferriol - Palma

ZARAU
Foto publicitària i industrial. Reportatge i foto estudi
Revelat en una hora i professional propi
C/. Cardenal Rossell, 38 - Tlf. 26 19 51 - 07007 COLL D'EN RABASSA

Fotolit
FOTOGRAFIA - PUBLICIDAD
Fotografia infantil,
industrial, reportatges de
video, bodes, comunions,
batejos...
C/. Balmes, 48 - A
Tlf.: 20 43 50. Ciutat.

FOTO SPOT
JOAN TALTAVALL
ESTUDI FOTOGRAFIC
C/. Puig Marqués i Mir, 8
Tel. 27 14 42
07008 CIUTAT DE MALLORCA

Foto Studio
Monserrat
Reportatges
fotogràfics i de vídeo
Revelats i còpies en
30 minuts
Plaça de Sant Antoni,
5.
Tlf.: 71.39.36
Ciutat de Mallorca

Foto Estudi KAMAL
VIDEO REPORTAJES
Centre
El nostre lema: «Qualitat i servici»
Carrer de les Meravelles. Tlf.: 26.94.16
07610 LES MERAVELLES DE S'ARENAL

Foto
VELÁZQUEZ
Reportatges foto-vídeo - Fotos
d'estudi - Fotos carnet - Foto-
còpies - Marcs a mida - Plasti-
ficats - Revelats en una hora
C/. Cardenal Rossell, 60 - A - Tlf. 26 03 71 - Fax 26 03 71
07007 COLL D'EN RABASSA

Del 13 al 20 de setembre, l'associació de veïns del carrer Reis Catòlics organitza les festes de la Soledat. L'acte principal serà la vetllada mallorquina amb n'Ina Sassi i en Jaume Sureda. Es demana que la gent hi vagi vestida a l'ample. A la fotografia, el president de l'associació, Tomeu Vives, amb algunes col·laboradores, mentre preparen les festes.

La presidenta de la U.E. Arenal, Catalina Mestre, ha obert una hamburgueseria a la cantonada del carrer que du a l'hotel Taurus Park, de s'Arenal. A la fotografia la veim acompanyada dels seus familiars i empleats.

Membres del Club de Patins Mallbal, de Ciutat, que tenen el local social al poliesportiu Sant Ferran, acompanyats de membres de l'escola municipal de Patinatge de Toledo; tots ells vingueren a s'Arenal per fer un sopar de companyonia al restaurant de la presidenta de la Unió Esportiva Arenal.

Aquests són els alevins del Col·legi Sant Pere, de Can Capes. L'any passat quedaren els segons de la seva categoria en la lliga; enguany parteixen com a feres a la recerca del títol de la lliga que tot just ha començat.

**Servei d'aigua
a domicili
pou propi**

**Aljubs de varies
capacitats amb
motor elevador**

SERVICI A LLUCMAJOR I S'ARENAL
N.º REGISTRE SANITARI 2700319 PM

TRANSPORTS MANRESA
CAMIÓ GRUA TRANSPORTS
EN GENERAL

Carrer de l'Estrella, 13 - Tel. 66 06 40 - LLUCMAJOR

I M P R E N T A
DISENY PER ORDINADOR • TIPOGRAFIA
OFSET SEC • SEGELLS DE GOMA
ENCUADERNACIONS

Gorrach

art gràfic

C/. José Vargas Ponce, 28 • Tel. - Fax 49 21 09
Coll d'en Rabassa • 07007 - Palma de Mca.

Revisió de
direccions i
autorentat

Reparacions
en
general

SERVICI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL, S.A.

Carretera Militar, 185 - Las Cadenas
07600 EL ARENAL (PALMA)
Tel. 26 81 11 (4 líneas)

Aquesta parella és la formada per na Maria del Pi i en Joan José, que es varen casar a l'església de Santa Eulàlia el passat 27 de juny. El dinar de noces el feren a l'hotel Albatros. Enhorabona! (Foto Nou Estudi)

Pere Garau Garcia, de la barriada ciutadana de la Soledat, va fer la seva primera comunió el passat dia 25 de juliol a l'església de la Soledat. Posteriorment anaren a dinar a Son Sant Martí. (Foto Estudi Artís)

Les germanes Forteza feren la seva primera comunió a l'església de Son Rapinya. En haver acabada la cerimònia religiosa, amb els seus familiars i amics, anaren al restaurant Pequeño Mundo per celebrar, peus davall taula, aquest feliç esdeveniment. (Foto Estudi Artís)

Na Maria del Mar Cabrera va fer la primera comunió a l'església de Sant Josep Obrer de Palma el passat 25 de juliol. Posteriorment feren el refresc al Tai Tai. Molts d'anys! (Foto Nou Estudi)

En Julià i na Catalina es varen casar a la parròquia de Sant Marçal, a sa Cabaneta, el passat 13 de juny. Posteriorment anaren amb tots els seus amics i convidats al restaurant Cas Carboner de Montuiri per celebrar aquest feliç esdeveniment. (Foto Nou Estudi)

Cosme-Lluís i Maria Milà es casaren el passat dia 15 d'agost a l'església de Santa Ponça. Llavors anaren a dinar al Casino de Mallorca amb tots els seus convidats. (Foto Estudi Artís)

Na Macarena Castro, del polígon de llevant de Ciutat, va fer la seva primera comunió el passat dia 28 de juny a l'església de Sant Joan d'Àvila. posteriorment anaren al restaurant Can Maties i Miquel on celebraren aquesta nova. (Foto Nou Estudi)

Aquest jovenet és en Rubén, que va rebre l'aigua baptismal el passat 18 de juliol a l'església de Santa Eulàlia. (Foto Nou Estudi)

N'Alexandre Pérez Brunet va fer la seva primera comunió a l'església de s'Esgleietta. A la foto el podem veure amb els seus pares. Molts d'anys! (Foto Nou Estudi)

S'Arenal
de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.: .....

Carrer.: .....

D. P. ....

Població.: ..... Tel.: .....

M'interessa una subscripció:

☐ **SEMESTRAL 1.500 PTS**

Rebut domiciliari aun banc

Entitat: .....

Sucursal: .....

Banc.: ..... Suc.: .....

Compte n.º: .....

Titular: .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30, s'Arenal